БҮХЫ ОРОНУУДАЙ ПРОЛЕТАРИНАР, НЭГЭДЭГТЫ!

Бурят-Монголой ҮНЭН

ВКП(б)-гэй ОБЛАСТНОЙ БА ГОРОДСКОЙ КОМИТЕДҮҮДЭЙ, БУРЯТ-МОНГОЛОЙ АССР-эй ВЕРХОВНО СОВЕДЭЙ ОРГАН

№ 203 (6132)
ОКТЯБРИИН 8
ВОСКРЕСЕНЬЕ
1950 он

Сэн 20 мүнгэн.

МҮНӨӨДЭРЭЙ НОМЕРТО:

Һунгалтануудта бэлэдхэлые үргэнөөр ябуулха

РСФСР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Указай ёһоор, ажалшадай депутадуудай нютагай Соведүүдтэ һунгаха һунгалтанууд 1950 оной декабриин 17-до зарлагдаба. РСФСР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Указаар баталагдаһан, «РСФСР-эй ажалшадай депутадуудай хизаарай, областной, окружной, районно, городской, сельскэ ба поселково Соведүүдтэ һунгаха һунгалтанууд тухай Дүрим», мүн БМАССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Указаар баталагдаһан, «БМАССР-эй ажалшадай депутадуудай аймагуудай, городской, городуудта районно, сельскэ, сомонуудай ба поселково Соведүүдтэ һунгаха һунгалтанууд тухай Дүрим» хэблэлдэ толилогдоо. Эдэ документнүүд һунгуулиин кампаниин эхи табиба. Мүнөө һунгалтануудта бэлэдхэл хаа хаанагүй үргэнөөр ябуулагдаха ёһотой.

Манай партийна организацинууд хадаа үнгэрһэн һунгуулиин кампанинуудай үедэ агитационно-һуртаалгууламжын хүдэлмэри ябуулжа, баян дүй дүршэлтэй болоһон байна. Эдэнь мүнөө дүүрэнээр хэрэглэгдэхэ ба шэнэ формонуудаар баяжуулагдаха ёһотой. Һунгуулиин кампаниин түрүүшын үдэрнүүдһээ эхилэн, партийна организацинуудай ниитэ-политическэ хүдэлмэринь большевистскэ дабайсатайгаар эмхидхэгдэхэ ушартай. Энэ хүдэлмэри бүхы зоной, бүхы һунгагшадай дунда ябуулагдажа, олониитын политическэ эдэбхиие улам дээшэлүүлхэ, ажахын ба культурна байгуулалтын бүхы һалбаринуудта шэнэ амжалтануудые туйлахын түлөө социалистическэ мүрысөөнэй бүри үргэнөөр дэлгэрхэ ябадал хангаха ёһотой.

Һунгуулиин кампанитай дашарамдуулан ябуулагдаха агитационно-ниитын хүдэлмэриин зорилго юуб гэхэдэ, Сталинска Конституцитай бүрин тааралдуулан зохёогдоһон манай һунгуулиин хуулие — «һунгалтанууд тухай Дүримүүдые» гүнзэгыгөөр тайлбарилха хэрэг болоно. Һунгуулиин энэ хуулиин ёһоор манай Советскэ орон соо һунгалтанууд хэгдэдэг байна. Энэ хадаа манай һунгуулиин системэ дэлхэй дээрэхи һунгуулиин системэнүүдһээ үлэмжэ демократическа системэ байһыень, советскэ социалистическэ демократимнай буржуазна демократиһаа тад ондоо, бодото арадай демократи байһыень эли тодоор харуулна.

Конституциин ба «һунгалтанууд тухай Дүримүүдэй» ёһоор, манайороной 18 наһа гүйсэһэн бүхы гражданинууд расын ба национальна илгаае, эрэгтэй эмэгтэйн илгаае, шажан шүтэлгэ, эрдэм һургуулиин ценз, түбхинэһэн һуурал, социальна уг гарбал, зөөри шадалай зэргэ ба үнгэрһэн сагай ажал-ябуулгые хамаархангүйгөөр һунгалтануудта хабаадалсаха ба гүрэнэй засагай органуудта һунгагдаха эрхэтэй. Капиталистическэ оронуудтахи һунгуулиин хуулинууд зонойнгоо олонхи хубиин, дарлуулан мүлжүүлжэ, ядаран һуудаг ажалшадай һунгуулиин эрхые хаһадаг байна. Капиталистическэ Америкын хүн зоной нилээд хубинь байдаг негрнүүдэй олонхи һунгуулиингаа эрхэнүүдые хаһагдаһан байха юм. Дэлхэйе эзэмдэхэ гэһэн галзуу түсэбүүдые номнодог капиталистическэ Америкын зонхилхы нюурнууд орон дотороо расова илгаа дэлгэрүүлдэг, хүн зондо харша ба национальна хёморогой идеологи номнодог, бага яһатан зоной тон юрын эрхэнүүдые үбайгүйгөөр хабшадаг байха юм. Капиталистическэ Англиин һунгуулиин хуулинь элдэб шалтагуудые дурдан, оломиллион ажалшадай һунгуулиин эрхэнүүдые мүн лэ хаһадаг байна.

Советскэ социалистическэ демократи хадаа арадай демократи ба үнэхөөр арадай засаг мүн. Буржуазна демократи хадаа арадай бэшэ, харин баян, эзэрхэг ангиин демократи, буржуазин демократи мүн байна. Буржуазна оронуудай демократи болбол буржуазин эзэрхэгшэ ангиин зүгһөө оронойгоо муу байдалые далдалһан халха гээшэ.

Үргэн олон һунгагшадай дунда манай һунгуулиин системын удхые гүнзэгыгөөр тайлбарилга хадаа советскэ патриотизмын үнэн мэдэрэлые ба социалистическэ Эхэ орондоо инаглан дурлалгые үшөө дээшэнь үргэхэ, хүгжөөхэ, арадуудай хоорондын хани барисаае улам бэхижүүлхэ байна.

Һунгуулиин хуулиие, СССР-эй Конституциин гол заабаринуудые тайлбарилхадаа, большевистскэ партиин хүтэлбэреэр советскэ арадай мүнөө шиидхэжэ байгаа түүхэтэ шэнэ зорилгонуудай удхатай холбохо шухала. Волга дээрэ Куйбышевска ба Сталинградска электростанцинуудые, Днепр дээрэ Каховско электростанциие, Туркменскэ Главна каналые, Урда-Украинска ба Хойто-Крымскэ каналнуудые бариха тухай Советскэ Правительствын тогтоолнууд социалистическэ Эхэ оронойнгоо түлөө омогорхолой мэдэрэлые советскэ хүнүүдтэ түрүүлнэ.

Англо-американска империалистнуудай зүгһөө дэлхэйн шэнэ дайнда галзуугаар бэлэдхэжэ, шэнэ дай үүдхэхын тула элдэб эсын провокацинуудые хэжэ, Корейдэ үхэл ба һандарал ушаруулжа байхадань, харин советскэ гүрэн, советскэ арад болбол байгаалиие мэдэлдээ оруулха ба шэнэдхэн байгуулха асари ехэ зорилгонуудые урдаа табяад, тэдэниие шиидхэжэ байна. Правительствын эдэ тогтоолнуудынь Соведүүдэй ороной хүсэ шадалые улам бэхижүүлхэ тухай, арад олониитын ажана тэниглэн байдалые улам һайжаруулха тухай сталинска анхарал оролдолгын толотомо гэршэ мүн. Эдэ тогтоолнууд манай ороной ажалшадай зохёон байгуулхы эдэбхиие бүри ехээр бадаруулна.

Партийна организацинуудай зорилго юуб гэхэдэ, олониитын улам ургажа байгаа эдэбхиие толгойлхо, предприяти, колхоз, совхоз бүхэнэй урда табигдаһан тодорхой зорилгонуудые шиидхэлгэ, промышленна предприятинуудай үйлэдбэриингөө түсэбүүдые болзорһоонь урид дүүргэхын түлөө, гүрэндөө таряа ба хүдөө ажахын бусад продуктнуудые тушааха түсэбөө колхоз бүхэнэй түргэнөөр дүүргэхын түлөө, ниитынгээ адуу малай үбэлжэлгэдэ жэшээтэ һайнаар бэлэдхэхын түлөө тэмсэлдэ эдэнэй эдэбхиень шэглүүлхэ ябадал болоно.

Һунгуулиин кампаниин үедэ партийна организацинуудай эрхилхэ агитационно-ниитын хүдэлмэри олониитэ ажалшадые оронойгоо политическэ ажабайдалда, ниитын ажал-ябуулгада улам үргэнөөр хабаадуулха ябадалда зорюулагдаһан байха ёһотой. Һунгуулиин кампани болбол шүүмжэлэл ба өөрыгөө шүүмжэлэлгэ үргэнөөр ябуулжа, нютагай Соведүүдэй ажал-ябуулгые һайжаруулха, ажахын ба культурна байгуулалтада тэдэнэй үүргые дээшэлүүлхэ зорилготойгоор үнгэргэгдэхэ зэргэтэй.

Ажалшадай депутадуудай нютагай Соведүүдтэ һунгаха һунгалтанууд тон ехэ ба харюусалгатай политическэ кампани мүн. Энээниие эмхитэйгээр ба амжалтатайгаар үнгэргэлгэ хадаа партийна организаци бүхэнһөө олониитын дунда политическэ хүдэлмэри үргэнөөр ябуулхые, эмхидхэлэй ажал-ябуулга эдэбхитэйгээр эрхилхые ба зохёон байгуулхы үүсхэл гаргахые эринэ. Һунгуулиин кампаниин түрүүшын үдэрнүүдһээ эхилэн, агитаторнууд һунгуулиин участогуудта гаража, үргэн ниитэ һунгагшадай дунда хүдэлмэрилхэ ёһотой.

Нютагай Соведүүдтэ һунгаха һунгалтануудай һунгуулиин кампани хадаа манай ороной ажалшадые Соведүүдэй туг доро, большевигүүдэй агууехэ партиие, коммунизмын илалтануудта зоригжуулагша ба эмхидхэгшэ, манай вождь ба багша нүхэр Сталиниие тойрон улам нигтаар жагсааха байна!

Германска Демократическа Республикын Президент г-н ВИЛЬГЕЛЬМ ПИГТЭ

БЕРЛИН

Германска Демократическа Республикын тогтоһоор нэгэ жэлэй ойтой дашарамдуулан, советскэ арадай, СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй нэрэһээ ба минии өөрымни зүгһөө хани барисаанай амаршалгануудые ба Республикынгаа гүрэнэй, ажахын болон культурна байгуулалтада саашадаа амжалтануудые туйлахыетнай хүсэһэн эгээн эрхим хүсэлэнгүүдые тогтоон абахые, г-н Президент, Таниие ба Танаар дамжуулан бүхы германска арадые гуйнаб.

Н. ШВЕРНИК.

Германска Демократическа Республикын Премьер-Министр г-н ОТТО ГРОТЕВОЛЬДО

БЕРЛИН

Национальна һайндэртэй—Республикынь үдэртэй дашарамдуулан германска арадта, Республикын Правительствода ба Танда өөртэтнай минии үнэн зүрхэнэй амаршалгануудые ба эб найрамдалда дуратай единэ, бэеэ даанхай, демократическа Германиие байгуулха хэрэгтэ амжалтануудые туйлаха хүсэлэнгүүдые, г-н Премьер-Министр, тогтоон абыт.

И. СТАЛИН.

Германска Демократическа Республикын Гадаадын Хэрэгүүдэй Министр г-н ГЕОРГ ДЕРТИНГЕРТЭ

БЕРЛИН

Германска арадай национальна һайндэрөөр, минии үнэн зүрхэнэй амаршалгануудые тогтоон абахыетнай, г-н Министр, Таниие гуйнаб.

Германска ба советскэ арадуудай хани харилсаан, хани барисаан манай оронуудай аша туһада, бүгэдэниитын эб найрамдалай интересүүдтэ саашадаашье хүгжэхэ ба бэхижэхэ гэжэ найданаб.

А. ВЫШИНСКИЙ.

Германиин Социалистическэ Единэ партиин Центральна Комитедтэ

Советскэ Союзай Коммунистическэ партиин Центральна Комитет болбол эб найрамдалда дуратай единэ, демократическа Германиие байгуулхын түлөө немецкэ хүдэлмэришэн ангиин ба немецкэ арадай бүхы прогрессивнэ хүсэнүүдэй тэмсэлые эмхидхэгшэ ба зоригжуулагша — Германиин Социалистическэ Единэ партиие Германска Демократическа Республикын нэгэ жэлэй ойн үдэртэ халуунаар амаршална.

Германска Демократическа Республикын экономическа ба культурна дэбжэлтэдэ, немецкэ арадай ба Советскэ Союзай арадуудай хоорондохи хани барисаае улам бэхижүүлхэ хэрэгтээ, дай үүдхэгшэ империалистическэ этэгээдүүдтэ эсэргүү, эб найрамдалай, демократиин ба социализмын хэрэгэй түлөө тэмсэлдээ шэнэ амжалтануудые туйлахыетнай хүсэнэбди.

Немецкэ демократиин түрүү отряд — Германиин Социалистическэ Единэ парти мандаха болтогой!

СОВЕТСКЭ СОЮЗАЙ КОММУНИСТИЧЕСКЭ ПАРТИИН ЦЕНТРАЛЬНА КОМИТЕТ.

МОСКВА, КРЕМЛЬ

ССР Союзай Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшэ нүхэр *Иосиф Виссарионович* СТАЛИНДА

Советскэ правительствын, большевистскэ партиин Центральна Комитедэй ба нүхэр Сталин Танай өөрынтнай саг үргэлжын туһаламжын ашаар Казахска ССР-эй Акмолинска областиин колхозникууд ба колхозницанууд, МТС-үүдэй болон совхозуудай хүдэлмэрилэгшэд, хүдөө ажахын мэргэжэлтэд таряа тушааха гүрэнэй түсэбые болзорһоонь урид дүүргэбэ гэжэ, хүндэтэ Иосиф Виссарионович, Танда элидхэнэбди. Тогтоогдоһон түсэбһөө нэгэ миллион 46 мянган пүүд үлүү ехэ хара таряан ба шэниисэ энэ жэлдэ 1950 оной ургаһаа гүрэндэ тушаагдаба. МТС-үүдэй хүдэлмэриин түлөө үгтэһэн счёдуудаар гүрэндөө колхозуудай таряа тушаалга үргэлжэлһөөр.

Областиин колхозууд ба совхозууд ургаса хуряалгые үнгэрэгшэ жэлнүүдэйхиһээ үлүү эмхитэйгээр үнгэргэжэ, намарай культурануудай тарилга агротехническэ эрхим болзорнуудта түгэсхөөд, тракторна хүдэлмэринүүдэй жэлэй түсэб дүүргэбэ, 1951 ондо таригдаха хабарай культурануудай үрһэнүүдээр өөһэдыгөө хангаад, страховой үрһэнүүдэй фонднуудые хаажа, колхозно ба совхозно ниитын малажалда фуражна фонднуудые байгуулба. Энэ жэлдэ колхозникууднай ажалта үдэрнүүдтээ үнгэрэгшэ жэлнүүдэйхиһээ нилээд ехэ таряа абана. Колхозно деревниин ажалшад малдаа садхалан ба дулаан үбэлжэлгэ бэлэдхэхын тула үсэд шанга хүдэлмэри ябуулжа, колхозно ба совхозно ниитын ашаг шэмэтэ малажалые хүгжөөхэ гурбан жэлэй түсэб дүүргэхэ бүхы хэмжээнүүдые абажа байна.

Хүндэтэ Иосиф Виссарионович! Акмолинска областиин колхозникууд, колхозницанууд, МТС-үүдэй болон совхозуудай хүдэлмэрилэгшэд, хүдөө ажахын мэргэжэлтэд, партийна, советскэ ба хүдөө ажахын органууд хадаа хартаабха, овощьнууд ба малажалай продуктнуудые гүрэндэ тушааха түсэб амжалтатайгаар түгэсхэхын, тэрэшэлэн 1951 оной хабарай тарилгын бүхы түсэб дүүргэлгэдэ хэрэгтэй намарай пар хахалалгые амжалтатайгаар үнгэргэжэ, 1951 ондо үндэр ургаса абаха бата бэхи үндэһэ һуури табихын тула бүхы хүсэеэ зорюулха байна.

Акмолинска областиин хүдөө ажахын хүдэлмэрилэгшэд Ленин—Сталинай партиин хүтэлбэри доро ябажа, манай Эхэ ороной хүсэ шадалые саашадань бэхижүүлхын түлөө, колхозно деревниин экономическа ажана тэниглэн байдалай хүгжэлтын, колхозуудые эмхидхэлэй-ажахын талаарнь бэхижүүлхын түлөө саашадаашье шэн зоригтойгоор тэмсэхэ байна.

Казахстанай КП(б)-гэй Акмолинска обкомой Секретарь Е. ТАЙБЕКОВ.

Акмолинска областиин ажалшадай депутадуудай Соведэй гүйсэдкомой Түрүүлэгшэ М. ХАСЕНОВ.

Бэлэдхэлэй Министерствын Акмолинска областьдохи Түлөөлэгшэ Д. ГРУШИН.

Акмолинска областиин хүдөө ажахын Управлениин Начальник Х. ХЕГАЙ.

Совхозуудай Акмолинска трестын Директор Ф. БОГИНИЧ.

КОЛХОЗНО ТАРЯАШАДАЙ ГОЛОС

Колхозникуудай хамтын суглаа зарлаха тухай соносхол Иволгын аймагай Молотовой нэрэмжэтэ колхозой бүхы бригада болон фермэнүүдтэ ойрохон зуура тарашаба. Артелиин гэшүүд полинууд дээрэһээ, ажал дээрэһээ сэхэ ерэжэ, клубтаа сугларба. Клубайнь гэр сугларагшадые бултыень багтаабагүй.

Правлениин түрүүлэгшэ нүхэр Цыденов артелиингээ гэшүүдэй хамтын суглаа нээбэ.

— «Бидэнэр угааехэ золтой байнабди. Эб найрамдалай тала баригшадай Бүхэсоюзна II конференцидэ делегадые һунгахын түлөө мүнөө суглараабди. Бидэнэр бүхы советскэ арадгаяа хамта амгалан тэнюун ажалаа хэнэбди. Хизааргүй уужам Эхэ орондомнай олон миллион хүнүүдэй габьяата ажал бадарна, коммунизмын һүртэ томо барилганууд бодоно. Тиихэдэ Америкын ба Англиин империалистнууд эрхэ сүлөөдэ дуратай корейскэ арадай городууд ба тосхонуудые бомбонуудаар, снарядуудаар һандаргана. Империалистнуудай бузар булай аашанууд үнэн сэхэ хүнүүдые зэбүүрхүүлнэ. Үдэрһөө үдэртэ эб найрамдалай тала баригшадай хүдэлөөн үргэдэнэ,—гэжэ нүхэр Цыденов хэлэбэ.

Трибуна дээрэ 70 наһатай колхозник Балданов гараба. Тэрэ иигэжэ мэдүүлнэ:

— Советскэ арадайнгаа агууехэ ажалай илалтануу тухай соносхо бүридөө үнэн зүрхэнһөө баярланаб. Би хадаа нилээд үни удаан ажаһуунаб. Үшөө удаан, бүри олон жэлдэ ажаһуухые хүсэнэб.

Энэ үбгэжөөлэй баяр баясхаланта үгэнүүд гэнтэ шэрүүн шанга үгэнүүдээр һэлгэгдэнэ.

— Манай арадай амжалтанууд империалистнуудые гааруулдаг гэжэ би мэдэнэб. Тэдэнэр дайн сэрэгые хүсэнэ. Тэдэ империалистнууд минии — үбгэн колхозникой «Дайн бидэндэ хэрэггүй, хэрбээ дай эхилээ һаа һайн юумэ үзэхэгүйт» гэжэ хэлэхыемни дуулаг. Өөрынгөө наһан соо хэдэн дай үзөөб. Манай арад хэзээдэ дайсадаа иладаг, тэдэндэ ёһотой һургаал үгэдэг байгаа, хэрбээ шэнэ дайнай болоо һаа, дахин тэдэниие һургаха бэйха, — гэжэ үбгэжөөл хэлээд, иимэ дурадхал оруулба:

—Конференцидэ делегадаар манай нютагай суута хүн, Социалистическэ Ажалай Герой Будацырен Тугутовые һунгаха гэжэ һанамжа оруулнаб.

Нүхэр Балдановай энэ дурадхал сугларагшадай альгаташалгаар угтагдаба. Хүн бүхэнэй һаналда таарамаар, һонороор, үнэн зүбөөр тэрэ хэлээ. Иимэ һаналтай хүнүүд Эхэ орон соомнай ажаһуунад. Эхэ оромнай угааехэ хүсэтэй, угааехэ баян. Советскэ хүнүүдэй хүсэл зориг ба хүсэ шадал баатарлиг. Советскэ арад ямаршье дайсанай амые татажа шадаха!

— Ямар ехэ үнэ сэнтэйгээр амгалан байдалай бидэндэ олдоһые мартахагүйбди, — гэжэ колхозник Дабацыремпил Жамсано хэлээд, иигэжэ үргэлжэлнэ: — Би наһанайнгаа хэдэн олон жэлые үхибүүдые хүмүүжүүлгэдэ зорюулааб. Мүнөө зол жаргалта колхозно ажабайдалые нютагаархинаараа хамта зохёохын түлөө түрэл колхоздоо ерээб. Сэрэг дайе һүжэрөөхые оролдожо байһан шунахай шуһаша дайсадуул энэ байдалдамнай һаад түбэг бү татаг! Будацырен Тугутович, манай иимэ эрилтые конференциин трибуна дээрэһээ хэлээрэй.

Эрхим колхозница Цыдендашиева дүлэтэмэ үгэнүүдые хэлээ. Тэрэнэй ажалша хүдэр шарайда үнгэрэгшэ дайн хэдэн олон уршалаануудые нэмээгээб!

— Бидэнэр, эхэнүүдэй сэдьхэл һаналда дайнай жэлнүүд, дайнда алуулһан хүбүүд басагаднай мартагдаагүй. Дахяад нюдэнһөө нёлбоһо урадхуулхые бидэнэр огто хүсэнэгүйбди. Эб найрамдал тухай, амгалан ажал хүдэлмэри тухай бидэнэр саг үргэлжэ һананабди. Дайн сэрэг үзэн мэдэнгүйгөөр манай үхибүүдэй һурахыень, Эхэ оронойнгоо түлөө ажаллахыень хүсэнэбди. Бурят-Монголой колхозникууд ба колхозницанууд эб найрамдалай хэрэгые бүхы хүсөөрөө бэхижүүлхэ, полинууд ба фермэнүүд дээрээ хэдэн дахин үсхэгдэһэн хүсөөр хүдэлмэрилхэ гэжэ конференци дээрэ хэлэхыень өөһэдынгөө делегадта захия,—гэжэ нүхэр Цыдендашиева хэлэнэ.

Нүхэр Тугутовай кандидатурые Эсэгэ ороноо хамгаалгын дайнда хабаадагша, мүнөө колхозой партийна организациин секретарь Пурбо Цыренов халуунаар дэмжэһэн байна.

—Эхэ оромнай коммунизм тээшэ найдангяар ябажа байна. Манай энэ ябадалые һаатуулха хүсэн үгы. Америкэ, Англиин империалистнууд тиигэжэ мэдэг! Арадай хэрэгэй түлөө эсэшэгүйгөөр тэмсэгшэ, эб найрамдалай тугые баригша агууехэ Сталин мандаха болтогой!

Цыреновэй үгэнүүд сугларагшадай омог баярта альгаташалгаар угтагдана. Колхозно таряашад агууехэ хани нүхэр ба багшадаа үнэн сэхэ байһанаа, хэмжээлшэгүй дуратай байһанаа батална.

Эб найрамдалай тала баригшадай Бүхэсоюзна II конференциин делегадаар нүхэр Тугутов һунгагдаа.

—Намда олгоһон найдалайтнай түлөө үнэн зүрхэнһөө баяр хүргэнэб. Танай захяае дүүргэхэб,—гэжэ нүхэр Тугутов хэлэбэ.

Суглаанай һүүлээр гэртээ бусажа ябахадаа үбгэжөөл Балданов аша хүбүүндээ иигэжэ хэлэнэ:

—Һайнаар һура, Сталинай баясхалан хүргэхөөр һура. Эхэ оронойнгоо эрхим хүбүүдэй нэгэн боло.

Тэдэнэй хажуугаар автомашина дээрэ һууһан басагадуул полевой стан тээшэ гаража ошоно. Хонгёо урин хоолойгоор нэгэниинь дуу дуулажа, холо ойрые зэдэлүүлнэ.

Амгалан ажабайдалай амисхаал Дунда Иволга соо тарана. Энэ амисхаал хаанашье ябахада мэдэрэгдэнэ...

Таряа хуряалгада Курумканай комсомолецуудай ба залуушуулай хабаадалга

Ургаса хуряалгые богонихон болзор соо ба эрхим шанартайгаар үнгэргэхэ, гүрэндэ таряа тушааха түсэбөө болзорһоонь урид дүүргэхэ хэрэгтэ колхозуудай комсомольско организацинууд ехэхэн үүргэ дүүргэхэ зэргэтэй. Курумканай аймагай комсомолецууд ба залуушуул энэ шухала ажахын-политическэ кампание үнгэргэлгэдэ эдэбхитэйгээр хабаадалсана. Олохон комсомольско организацинууд хуряалгын худэлмэриин түрүүшын үдэрнүүдһөө эхилэн өөһэдынгөө гэшүүдые ургаса хуряалгын ба таряа бэлэдхэлгын шиидхэхы участогуудта табиһан байна.

Аймаг соо ургаса хуряаха болон таряа гүрэндэ тушааха худэлмэридэ 216 комсомолецууд ба 400 гаран союзнабшэ залуушуул хабаадана. Тэдэнэй дундаһаа 29 комсомолецууд жаткын машинистнүүдээр худэлмэрилнэ. Жаткын машинистнүүд-комсомолецууд нүхэд Намдак Цыденов, Цыбик Данзанов, Гавриил Скорняков, Бадма Будаев, Аюши Доржиев, Доржи Цыренов, Мунко Хандуев, Дамдин Гармаев гэгшэд үдэрэйнгөө нормые 150 процентһээ доошо бэшэ дүүргэдэг юм. Тэдэнэр хуряалгын эхилһэнһээ хойшо тус бүридөө 150 гектарһаа дээшэ таряа эрхим шанартайгаар хадаад байна.

Мүн боолтошод-комсомолецууд Дынсема Батарова, Ханда Бадмаева, Чимит Гармаева, Валентина Колмакова, Гарма Жалсанов, Даба-Даши Бальжинимаев, Роза Доржиева ба бусад эб найрамдаар ажаллажа, үдэр бүри 600—700 боолтонуудые бооно.

Аймагай залуушуул гүрэндэ таряа тушааха түсэбөө болзорһоонь урид дүүргэхые эрмэлзэн, ороохо сэбэрлэлгэ ба зөөлгэ дээрэ шэн зоригтойгоор худэлмэрилнэ. Комсомолецууд Норжима Дабаева, Цыцык Будаева, Анфиса Степанова, Тугдан Тугутов, Жигжит Цыремпилов гэгшэд Кировэй, Калининай, Молотовой нэрэмжэтэ колхозуудһаа гүрэндэ таһалгаряагүйгөөр таряа тушаалгые хангана. Комсомольско организацинууд таряа гээхэ ябадалтай тэмсэжэ, хадалга ба боолго хоёрой хоорондо забһар гаргахагүйн түлөө воскресникүүдые үнгэргэжэ, һүргуулиин үхибүүдые колос түүлгэдэ элсүүлнэ. Комсомольско «хиналтын постнүүд» шанар муутай худэлмэри элирүүлжэ, колхозой правлэнидэ гү, али партийна организацида дары мэдээсэдэг.

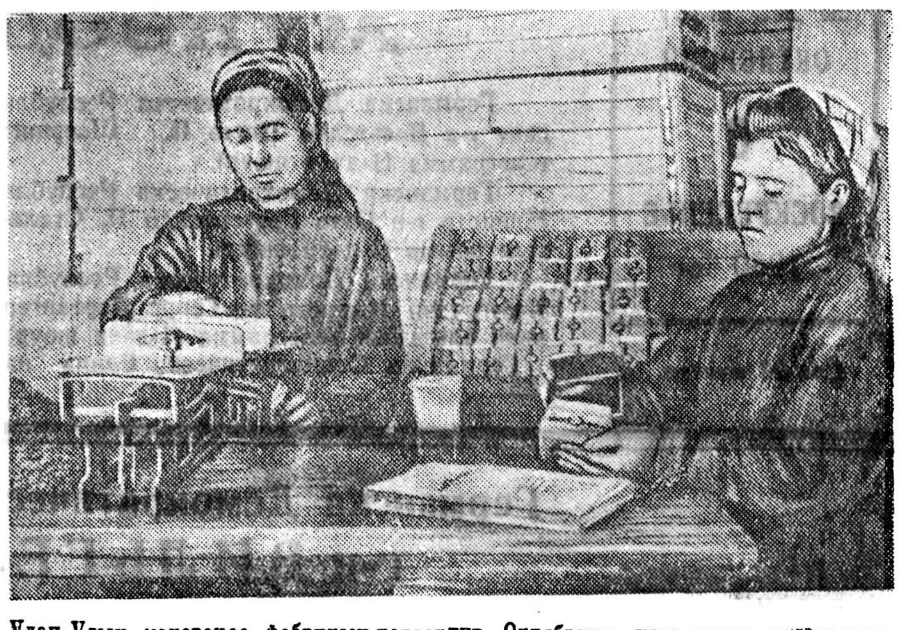
Кировэй нэрэмжэтэ томодхогдоһон колхозой комсомольско организаци (секретаринь нүхэр Гатапов) хадалга боолго хоёрой хоорондо гараһан забһарые усадхахын түлөө 7 воскресникүүдые үнгэргөө. Калининай нэрэмжэтэ колхозой комсомолецууд худэлмэриин үдэрэй һүүлдэ 50 гектар талмай дээрэһээ таряа хуряаһан байна. Мүн тэрэшэлэн Ленинэй, Сталинай ба Кагановичын нэрэмжэтэ колхозой комсомолецууд воскресникүүдые үнгэргэнэ.

Комсомолецууд хадаа таряа хуряалга дээрэ худэлмэрилжэ байһан колхознигуудай дунда ниитэ-политическэ худэлмэри ябуулна. Агитаторнууд-комсомолецууд Байдай Раднаев, Самацырен Будаева, Дашинима Дондупов, Доржи Гунгенов, Бимба Гатапов, Ханда Рабжинова гэгшэд парти ба правительствын шухала шухала тогтоолнуудые колхознигуудта ойлгуулдаг, тэдэниие габьяата ажалда урмалдаг юм.

ВЛКСМ-эй айкомой ба аймагай культурно-гэгээрэлэй таһагай агитбригада 8 колхозуудай тариаанажалай бригадануудые культурнаар хангана. Тэрэ агитбригада колхознигуудта уранһайханай номернүүдые хэдэн удаа харуулаа, 9 «Дайшалхы хүдаһануудые» болон 3 хаһын газетэ гаргаа, 8 лекцинүүдые уншаа.

Зүгөөр, зарим колхозуудай комсомольско организацинууд залуушуулай дунда социалистическэ мүрысөө үргэнөөр дэлгэрүүлжэ шадаагүй. «Зорик», «Октябрь» ба Сталинай нэрэмжэтэ колхозуудай комсомольско организацинууд түрүүшүүлэй ажалай дүй дүршэлые олоной дунда нэбтэрүүлнэгүй, ниитэ-политическэ худэлмэрие һулаар ябуулна. Ханын газетэ ба «Дайшалхы хүудаһанууд» үсөөн гаргагдана. Тэдэ колхозуудай олохон комсомолецууд худэлмэридөө даалгабарие дүүргэдэггүй байна юм. Эдэ организацинууд дутагдалнуудаа усадхажа, таряа хуряалгые түргэнөөр дүүргэхын түлөө эршэмтэйгээр тэмсэхэ ёһотой.

Р. Будаев, ВЛКСМ-эй Курумканай айкомой секретарь.

Улан-Удын махорочно фабрикын коллектив Октябриин урда тээхи мүрысөөндэ хабадалсаад, эршэмтэйгээр худэлмэрилжэ байна. Зураг дээрэ: халааһаингаа нормые 150—200 процент дүүргэдэг тус фабрикын стахановецууд Е. Житинина, М. Перфильева (зүүн гарһаа) гэгшэд ажаллажа байна.

З. Веснинагай фото.

Октябриин урда тээхи мүрысөөн

Түрүү стахановецын жэшээ

Ленинэй орденто ПВЗ-гэй паровозо-механическа цехтэ социалистическэ мүрысөөн эршэмтэйгээр дэлгэрэнхэй. Цехын худэлмэридгэй строгальщик Иван Иванович Бегуш гэгшые барандаа хүндэлдэг.

Нүхэр Бегуш тус мүрысөөндэ хабаадалсажа, өөрынгөө үндэр бүтээсэтэ ажалаар строгальна станок дээрэ дамжуулгын бишыхан Улаан туг табиһаар үнинэй.

—Агуехэ Октябрьска революциин 33-дахи жэлэй ойе ажалай амжалтаар угтаха гэжэ шиидэнхэйб. Тиин, тэрэ алдарта үдэрые жэл хахадай нормо дүүргэлгээр угтахын түлөө бүхы шадалаараа худэлмэрилжэ байнаб,—гэжэ тэрэ хөөрэнэ.

Энэ мүрысөөнэй эхилһэн сагһаа хойшо стахановец Бегуш халаан соогоо хододоо хоёр нормо дүүргэнэ. Тиинхэ зуураа, ажал дээрээ ариг сэбэрые һайнаар сахина. Станогойнгоо хажууда хайрсагуудые табижа, харуулгагдаһан түмэрэй ба үнгэтэ металлай зомгоолнуудые илгаһ суглуулна. Худэлмэреэ эхилхэһээ урид зэр зэмсэгүүдээ эмхитэй гуримтайгаар табидаг дээрэһээ, нүхэр Бегуш худэлмэриингөө үедэ ондоо юумэндэ зааханшье сагаа дэмы гээдэггүй байна юм.

Һүүлэй үдэрнүүдтэ тус цехтэ мүрысөөн улам шангадана. Цехын показателиин доска дээрэ эгээ эхиндэ бэшэгдэһэн стахановец Бегушэй ажалай бүтээсэ 250 процент хүрэтэр дээшэлһэн байна. Энэ түрүү стахановецын жэшээгээр худэлмэрилдэг хүнүүд цехын коллективэй дунда олошорожо байна.

А. Беляев.

Арбилһан материалаа ашагтайгаар хэрэглэнэ

Түлэхэ эд ба материал арбилха талаар Лидия Корабельниковагай үнэтэ үүсхэлые Зүүн-Сибириин түмэр замай 3-дахи отделениин машинистнүүд халуунаар дэмжэхэ.

Энэ отделениин машинистнүүд үнгэрһэн III-дахи квартал соо хүсэтэ паровозуудые шадамар бэрхээр жолоодон, ехэхэн хэмжээнэй түлишэ, түрхихэ-тоһоздохо материал арбилаа. Тиин, арадай ажахыда хэрэглэгдэхэ шухала ашаануудые шэрэһэн олон тоото составуудые өөһэдынгөө участогоор гаргаһан байна.

Мүнөө тэдэнэр Агуехэ Октябриин 33-дахи жэлэй ой хүрэтэр 1500 тонно шулуу нүүрһэ, 7 тонно машинын тоһо, 15 тонно мөөриин тоһо арбилха гэһэн уялга абаад, социалистическэ мүрысөөнэй түүшэ дээрэ үргэн ябана. Түрүү машинистнүүд-табанзуутан нүхэд Щербаков, Лобанов, Шароваад ба бусад үнгэрэгшэ сентябрь һара соо арбилһан түлишэ, түрхихэ-тоһоздохо материалаараа тус тустаа 2—3 составуудые шэрээ. Иигэжэ паровозуудай бригадануудай хоорондо мүрысөөн улам шангадажа байна.

В. Бабошкин.

Лесиромхозуудай парторганизацинуудай секретарьнуудай семинар

ВКП(б)-гэй Хоринн айком тэдэхи леспромхозуудай партийна эхин организацинуудай секретарьнуудай ба группарторгнуудай нэгэ үдэрэй семинар һаяхан үнгэргэбэ.

Семинар дээрэ ВКП(б)-гэй айкомой пропаганда ба агитациин таһагые даагша нүхэр Б. Дагбаев «Модо бэлэдхэл дээрэ худэлмэрилжэ байгаа ажалшадай дунда партийн организацинууд ябуулха ниитэ-политическэ худэлмэриин тухай», мүн айкомой партийна, профсоюзна ба комсомольско организацинуудай таһагые даагша нүхэр Беликова «Партийна организацинууд ба партгруппануудай худэлмэри тухай» лекцинүүдые уншаа. Лекцинүүдэй һүүлээр семинарта хабаадагшад ажалдаа дүй дүршэл тухай хөөрэлдэһэн байна.

Семинарай түгэсхэлдэ аймагай газетын редактор нүхэр Ринчинов улсхоорондын байдал тухай лекци уншаа.

Г. Цыреторов.

Огородннгуудай эдэбхитэ ажал

Улан-Удын столовонуудай трестын хамһабариин ажахы энэ жэлэй хартаабха болон огородно бусад культурануудай баян ургаса туйлаа.

Хаа хаанагүй үргэнөөр дэлгэрһэн Октябриин урда тээхи мүрысөөндэ энэ ажахын худэлмэришэд ороолсохой. Тэдэнэр городойнгоо столовонуудые хартаабхаар ба огородой эдеэгээр элбэг дэлбэгээр хангаха зорилго урдаа табяад, огородно культурануудай хуряалгые түргэн темпээр ябуулжа байна.

Хартаабха малтаха дээрэ нүхэр Интинэй хүтэлбэрилдэг бригада нормоноо галуур хэдэн арбаад центнер хартаабха малтажа, мүрысөөндэ түрүүлнэ. Үндэр ургаса үргуулһан Евдокия Шароватые гэгшын звеногойхид хартаабхын малталгые гээлтэ хоролтогүйгөөр ябуулна.

И. Гроссман.

Таряа хуряалга, тушаалгые таһалдуулна

Зэдын аймагта таряа хуряалга ба гүрэндэ тушаалгын худэлмэри эхилһээр 2 һара үлүүтэй болобо. Гэбэшье, тус аймаг октябриин 1 болотор таряа хуряалгынгаа түсэбые милл 58.1 процент, таряа тушаалгые 31.6 процент дүүргэд, республика дотороо һүүлшын һууринуудай нэгые эзэлжэ ябана.

Аймагай олон колхозууд, илангаяа «Коммунизм», Кагановичын, Сталинай, Кировэй ба Дзержинскиин нэрэмжэтэ колхозууд таряа хуряалга ба тушаалгын худэлмэрие таһалдуулна. Зарим колхозуудай таряанажалай олонхи бригадануудта колхознигуудай ажал тон муугаар эмхидхэгдэнхэй, колхознигууд ажалдаа орой гараад, эртэ бусашадаг байха юм. Жэшээнь, «Красный партизан» колхозой (правлениинь түрүүлэгшэ И. Фомитский) таряанажалай нэгэдэхи бригадада иимэ ушар үзэгдэнэ. Энэ бригадын гэшүүд ажалдаа үглөөгүүр орой гарадаг, үдэрэй эдеэлгэнэй үедэ 3 — 4 часай турша соо һуудаг, үдэшэнь ажалһаа эртэ бусашадаг байна. Тиимэһээ 5 үдэрэй турша соо тус колхоз гүрэндөө милл 36 центнер таряа тушааһан, 28 гектар таряа хуряаһан байба. Гадна, энэ колхозой нэгэшье жатка худэлмэрилдэггүй, комбайнууд ходолоо эбдэрдэг. Тиихэдэ ажал хэжэ шадаха 147 колхознигуудай милл 52-нь таряа хуряалга ба тушаалга дээрэ худэлмэрилнэ. Колхозой правлениин түрүүлэгшэ өөрөө хэдэн үдэрөөр зайжа ябашадаг байха юм.

Дзержинскиин нэрэмжэтэ колхоздо мүн лэ тиимэ байгаа. Тус колхозой нүхэр Цыренжаповай тэлбэрилдэг тарианажалай бригадын жаткын машинистнүүд муугаар худэлмэрилнэ. Таряа хуряалгын эхилһэн сагһаа хойшо 2 жаткаар милл 6 гектар таряан хадагдаһан байна. Гадна, тарианай хуряагдаһан участогуудай дээрээ һолоомо суглуулагдаагүй. Колхозой механическа шилка ехэнхидээ худэлдэггүй. Тиимэһээ хуряагдаһан таряан таагдангүй. Бүринн үнэртэй байна. Эдэ бүхы шалтагаанһаа колхоз гүрэндэ таряа тушаалгын түсэбые сентябриин 26 болотор милл 18 процент дүүргэһэн байна юм.

Энэ колхозой түрүүлэгшэ Пливин болбол муугаар ургаһан таряаха участогуудые түрүүн хуряаха захиралта үгэжэ, гүрэндөө таряа хадагдаһан байна. Жэшээнь, Поцик гэжэ участогта муугаар ургаһан таряаниисн түрүүн хуряагдажа байхадань, Хуурай Хобоон участогта һайнаар ургаһан таряаниисэ хуряагдангүй, шэлбэ дээрээ айража байха юм.

— Гүрэндөө таряагаа тушаалгын үрдихэбди, сар эртэ, — гэжэ түрүүлэгшэ Плюснин һэнгэргүйгөөр хөөрэдэг байна.

Аймаг дотор таряа хуряалга ба гүрэндэ тушаалгын тон хангалтагүйгөөр ябуулагдажа байһаниие энэ худэлмэриие хурдалхаха һургууле аймагай хүтэлбэрилэгшэд нуудые ямаршье хэмжээ абанагүй.

Н. Николаев.

Түрүүшүүл ба гээгдэгшэд тухай

Һүүлэй үедэ Хоринн аймагай зарим колхозууд таряа хуряалга ба гүрэндэ тушаалгын темпые нилээд хурдадхаа. Гүрэндэ таряа тушаалгые таһалдуулнгүйгөөр, үдэр бүри ябуулдаг колхозууд нилээд олон болоо. Тэдэнэй тоодо Красно-партизанска сельсоведэй Карл Марксын нэрэмжэтэ колхоз ороно. Энэ колхоз сентябриин 25 болотор гүрэндөө 1500 центнер эрхим шанартай таряа тушаажа, таряа тушаалгынгаа жэлэй түсэбые 72 процент дүүргэв. Тиин, таряа тушаалгаар аймаг соогоо түрүү һуури эзэлжэ ябана.

Тус колхозой поли дээрэ худэлмэрилдэг самоходно комбайнай комбайнер Дамба Жанаев үдэр бүриингөө даалгабарие ходолоо 120—150 процент хүрэтэр дүүргэнэ. Энэ нүхэр сезон соо 220 гектар таряа хадаха нормотой байгаа һаа, сентябриин 20 болотор 316 гектар хадаад байна юм. Мүн энэ колхозой автомашинын шофер Митып Санданов хадаа гүрэндэ таряа тушаалгын үедэ 500 центнер таряа бэлэдхэлэй пунктнүүдтэ шэрэхэ, үдэр бүри 2-һоо үсөөн бэшэ рейс хэжэ үгэһэн уялга абаһан байгаа. Мүнөө уялгаа нэрэтэй түрэтэйгөөр дүүргэжэ байна. Сентябриин 20 болотор 1131 центнер таряа бэлэдхэлэй пунктнүүдтэ шэрэһэн ба үдэртөө 3 рейс хэжэ байна юм.

Мүн тэрэшэлэн, Дэдэ Курбын сомоной Калининай нэрэмжэтэ, Ашангын сомоной «III Интернационал» колхозууд таряа хуряалга ба тушаалгын худэлмэри һайнаар ябуулна.

Гэхэ зуура, таряа хуряалга ба гүрэндэ тушаалгынгаа худэлмэрие нобшо удаанаар ябуулжа колхозууд тус аймагта ушарна бии байна. Жэшээнь, Үдын сомоной Кировэй нэрэмжэтэ колхоз (правлениинь түрүүлэгшэ Бадмаев, парторганизациинь секретарь Доржиев) сентябриин 25 болотор гүрэндэ таряа тушаалгынгаа түсэбые милл 20 процент дүүргээ. Тэрэшэлэн, Тарбагатайн сомоной «Пламя» колхоз (түрүүлэгшэ Борисов) гүрэндөө милл 338 центнер таряа тушаагаад байна. Мүн Анаагай сомоной «Путь Сталина», «Улаан Одон» ба бусад хэдэн колхозууд гүрэндэ таряа тушаалгые таһалдуулжа, аймагаа хойшонь татана.

Таряа тушаалгын худэлмэриие өдрын үдэрнүүдтэ дүүргэхын түлөө хоринхид бүхы хүсэеэ сүүлхэ ёһотой.

Х. Рыгзенова.

ВЛКСМ-эй ЦК-гэй пленумэй шиидхэбэрииe шууд бэелүүлхэ

М. ГАСЬКОВ,
ВЛКСМ-эй Бурят-Монголой Обкомой секретарь

ВЛКСМ-эй Центральна Комитедэй һаяхан болоһон IV пленум «Залуушуулай дунда комсомольско организацинуудай ябуулха культурно-ниитын худэлмэриин байдал ба тэрэниие һайжаруулха хэмжээнүүд тухай», «Украинын комсомолой Переяслав-Хмельницкэ райкомой худэлмэри тухай» асуудалнуудые зүбшэн хэлсэхэ байна. ВЛКСМ-эй IV пленумэй тогтоолнууд комсомольско организацин бүхэнэй дайшалхы программа болоно. Манай Бурят-Монголой комсомолецууд ба залуушуул тус пленумэй шиидхэбэринүүдые зүбшэн хэлсэжэ зуураа, тэрэниие халуунаар һайшааха. Залуушуулай дунда ябуулагдаха культурно-гэгээрэлэй худэлмэрие һайжаруулха тухай хэдэн олон үнэтэ дурадхалнуудые оруулаа. Комсомольско организацинууд эдэ дурадхалнуудай ба шүүмжэлэлнүүдые хараадаа абадсан, пленумэй шиидхэбэринүүдээр тодорхой хэмжээ-ябуулгануудые зохёогоод, тэдэнээ бодото хэрэг дээрэ бэелүүлжэ байна.

Байкало-Кударын аймагай «Красный пахарь» колхозой комсомольско организаци ВЛКСМ-эй ЦК-гэй пленумэй шиидхэбэрие зүбшэн хэлсэнэйнгээ үглөө үдэрынь, өөрынгөө клубые заһабарилха ба түхеэрхэ ябадалда залуушуулые эмхидхэн гаргаһан байха юм. Мүнөө үедэ колхозойнь клуб гүйсэд заһабарилагдажа, үбэлдэ хүсэд бэлэдхэгдээ. Комсомольско организаци клубайнгаа дэргэдэ уранһайханай самодеятельностиин кружок эмхидхээ. Прибайкальска аймагай центрын комсомольско организаци комсомолецууд ба залуушуулай хүсөөр аймагайнгаа культурын байшангай барилгые дүүргэхэ тухай шиидхэбэри гаргаад, энэ байшангай барилгада сентябриин 25-наа үдэр залуушуул олоороо гаража худэлмэрилөө. Ярууны аймагай центрын комсомольско организаци 8 культурно-гэгээрэлэй эмхинүүдые бэлдээ: тэдэнэй тоодо 6 библиотекэ байгуулсэ. Торины аймагай комсомольско организаци аймцентрын комсомолецууда ба залуушуулда зориулжа, залуушуулай лектори эмхидхэжэ. Байкало-Кударын аймагай центрын комсомолецууд октябриин 8-да воскресник эмхидхэжэ, аймагайнгаа центрэ 500 үлүүтэй модо модонуудые һуулгахаар хараалаа.

Олохон комсомольско организацинууд культурно-гэгээрэлэй эмхи зургаануудай, залуушуулай дунда ябуулха худэлмэриин түсэбые ВЛКСМ-эй комитедүүдэй заседаниинуудта ба комсомольско суглаануудта дээрэ зүбшэн хэлсээд ба залуушуулай дунда эрхилэгдэхэ хэмжээ-ябуулгануудые культурно-гэгээрэлэй эмхи зургаануудай худэлмэрилэгшэдтэй хамта эмхидхэдэг болоо.

Гэхэ зуура, олохон комсомольско организацинууд культурно-гэгээрэлэй эмхи зургаануудтай холбоо барисаа муутай. Тэдэнэр худэлмэриин горьтой дутуу дундуудые обёоронгүй гарадаг байна. Бичурын аймагай Свердловой нэрэмжэтэ, Зэдын аймагай Ленинэй ба Буденныи нэрэмжэтэ колхозуудай комсомольско организацинууд колхозойнгоо клубуудай удаан сар соо склад болгодожо байхадань ямаршье хэмжээ абанагүй. Зарим аймагуудай комсомольско организацинууд залуушуулай уранһайханай самодеятельностиин кружогуудые байгуулха худэлмэридэ һулаар хабаадана. Жэшээлхэдэ, Хоринн, Хэжэнгын, Тарбагатайн, аймагуудай олонхи клубууд ба уншалгын байшангуудта самодеятельностиин кружогууд худэлмэрилнэгүй.

Манай республикын залуушуулай нилээд олохон хубинь худэлмэриин холын участогуудта: малай фермэнүүдтэ, модо бэлэдхэлэй участогуудта, загаһа барилгын пунктнуудта худэлмэрилнэ. Тэдэ комсомольско организацинууд тэдэниие культурна талаарнь хангаха ябадалда зохихо анхарал хандуулнагүй. Олохон колхозуудта библиотекэнүүд үшөө байгуулагдаагүй байна. Ород алфавит дээрэ зохёогдоһон бурят-монгол үзэг бэшэгтэ залуушуулые һургаха хэрэгтэ комсомольско организацинууд һулаар хабаадана.

ВЛКСМ-эй горкомууд, райкомууд, айкомууд хадаа культурно-ниитын худэлмэрие һайжаруулха тухай комсомолецууд ба залуушуулай гаргаһан байгаа үүсхэлнүүдые али болохоор дэмжэжэ, ВЛКСМ-эй ЦК-гэй IV пленумэй шиидхэбэринүүдые бодото хэрэг дээрэнь бэелүүлхэ уялгатай.

Комсомольско организацинууд хадаа пленумэй шиидхэбэринүүдые бэелүүлхэ тодорхой хэмжээ-ябуулгануудые хараалха уялгатай.

Комсомольско организацинууд хадаа культурно-гэгээрэлэй эмхи зургаануудые үбэлэй үеын худэлмэридэ бэлэдхэхэ ябадалда эдэбхитэйгээр хабаадалсаха ёһотой.

Комсомольско организацинууд болбол уранһайханай самодеятельностидэ комсомолецууд ба залуушуулые олоор хабаадуулжа, самодеятельна искусствын коллективүүдэй худэлмэрие һайжаруулха эрид хэмжээнүүдые абаха уялгатай байна. Юуб гэхэдэ, энээниие ВЛКСМ-эй ЦК-гэй пленум комсомольско организацинуудһаа сэхэ эринэ. Мүн ВЛКСМ-эй Обкомой VI пленум ЦК-гэй пленумэй дүнгүүдые ба областной комсомольско организациин зорилгые зүбшэн хэлсэхэдээ энэ оной ноябриин 1 хүрэтэр клуб, уншалгын байшан, улаан булан бүхэндэ самодеятельнэ кружогуудые эмхидхэхэ гэжэ республикын комсомольско организацинуудые уялгалһан байна.

ВЛКСМ-эй ЦК-гэй пленум хадаа залуушуулай дунда хамтаараа дуу дуулаха ябадалые хүгжөөлгэдэ ехэ анхарал хандуулаа. Тиимэһээ комсомольско организацинууд самодеятельнэ кружогуудта ба хоровой коллективуудые олон болгожо, залуушуулай дунда эрхим дуунуудые дэлгэрүүлхэ уялгатай. Холын участогуудта худэлмэрилжэ байһан залуушуулай дунда культурно-ниитын худэлмэрие һайжаруулхын тулада, тэндэ улаан булангуудые эмхидхэжэ, газетэ, журнал, ном дэбтэр, шатар дам гэхэ зэргээр тэдэниие хангаха шухала. Мүн эдэ залуушуулда зориулжа уранһайханай агитбригаданууд байгуулха хэрэгтэй.

Культурно-гэгээрэлэй эмхи зургаанууда залуушуулай вечер, республикын түрүү хүнүүдтэй, уранзохёолшодтой, артистнуудтай, уранзураашадтай уулзалганнуудые, һонин лекци ба элидхэлнүүдые хэжэ үнгэршэ байна. Мүн кино, театр, музей, туристска поход гэхэ мэтэ үргэнөөр хэрэглэгдэхэ ёһотой.

Мүн ВЛКСМ-эй Обкомой шиидхэбэриин ёһоор городууд ба аймагууда гармонистнуудай, баянистнууд ба затейнигүүдэй түрүүшын семинар октябрь һарада үнгэргэгдэхэ байна.

ВЛКСМ-эй ЦК-гэй пленум хадаа залуушуулай юрэнхы эрдэмэй дээшэлүүлхэ хэрэгтэ ехэхэн анхарал хандуулаа. Тиимэһээ комсомольско организацинууд ба худөөгэй залуушуулай үдэшын һургуулиинуудые эмхидхэхэ ба гүйсэд зүбөөр тогуудта худэлмэрилжэ байгаа залуушуулда ... эмхидхэхэ ёһотой. Тиихэдэ, бурят-монгол хэлэн дээрэ хэблэгдэһэн литературные залуушуулай дунда үргэнөөр пропагандалха шухала байна. Мүн тэдэнэй дунда техническэ ба агротехническэ эрдэмэй пропаганда ябуулха хэрэгтэй. Комсомолецууд хадаа залуушуулай дунда ябуулагдаха физкультурна ба спортивна худэлмэридэ эдэбхитэйгээр хабаадаха уялгатай.

Комсомольско организацинууд болбол ВЛКСМ-эй ЦК-гэй пленумэй шиидхэбэринүүдые бодото хэрэг дээрэ бэелүүлхэдээ профсоюзна организацинуудтай ба культурно-гэгээрэлэй эмхи зургаануудтай нягта холбоотойгоор ябуулха ёһотой. Залуушуулай дунда культурно-ниитын худэлмэрие үргэнөөр ... эрдэмтэй ба культурна, Эхэ орноо урда уялгаяа сэхэ ... мэдэрдэг, Ленин—Сталинай партида үнэн сэхэ хүнүүдэй, коммунизмын хэрэгтэй түлөө тэмсэлшэдые бэлэдхэлгэдэ ...

МАЛАЙ ҮБЭЛЖЭЛГЫЕ ТҮГЭС БЭЛЭДХЭЛТЭЙГЭЭР УГТАЯ!

18 үнеэнһээ 18 тугал

Хоринн аймагай Ленинэй нэрэмжэтэ колхозой эрхим һаалишан Цыбжитовагай нэрэнь ганцал колхоз доторoo бэшэ, бүхы аймаг соо суурханхай. Мүнөө нүхэр Цыбжитова өөрынгөө даадаһан 18 үнеэнһөө 18 тугал абаад, бүрин бүтэнөөр түлжүүлжэ байна. Нүхэр Цыбжитова мүн һү һаалгаар колхоз соогоо түрүүлнэ.

Мүнөө малдаа бардам хүрэхэ тэжээл бэлэдхэхэ ба малай байрануудые дулаалха хүдэлмэринүүдтэ нүхэр Цыбжитова эдэбхитэйгээр хабаадана.

Б. Намжилон.

Эрхим гахайшан

Цырендулма Цыдыпова Хоринн аймагай Ленинэй нэрэмжэтэ колхозой гахайшан юм. Байгша ондо нүхэр Цыдыпова 15 эхэ гахайһаа 101 поршоонхо (гахай бүринһөө 13,4 поршоонхо) абажа, эрхим амжалта туйлаба. Энэнь Хоринн аймаг соо эгээн һайн показатель болоно. Гахайнуудайнгаа хойноһоо жэшээтэ һайнаар харууһалһанай ашаар нүхэр Цыдыпова иимэ амжалта туйлаа.

Һанаа амар һуухаяа болихо хэрэгтэй

Колхозно нийтын ашаг шэмэтэ малажалые хүгжөөлгын гурбан жэлэй түсэбые амжалтатайгаар дүүргэлгэ байгша оной малай үбэлжэлгэдэ эрхимээр бэлэдхэһэнһээ ба үнгэргэһэнһөө нилээд дулдыдаха байһаниинь лабтай. Мүнөө колхозой малшадай ба колхозуудай хүтэлбэрилэгшэдэй анхарал малай үбэлжэлгэдэ бэлэдхэлые жэшээтээр дүүргэхэ ябадалда бүхы хэмжээгээрээ шэглүүлэгдэһэн байха ёһотой.

Гэхэтэй хамта, Заиграйн аймагай зарим колхозуудай хүтэлбэрилэгшэд энэ зорилгоёо ойлгоногүй. Жэшээнь, «Шэнэ зам» колхоз (правлениинь түрүүлэгшэ нүхэр Насатуев) малай үбэлжэлгэдэ бэлэдхэхэ талаар мүнөө хүрэтэрөө юушье хээгүй байһаар. Тус колхоз хонинной ба шубуунай байра шэнээр бариха түсэбтэй байбашье, одооо бариагүй. Гадна, малайнь бүхы байрануудта ехэ заһабари хэгдэхэ ёһотой аад, энэ хүдэлмэридэ нэгэшье хүн үшөө табигдаагүй. Малайнгаа байрануудые хэзээ заһабарилжа эхилхэбта гэжэ нүхэр Насатуевһаа асуухада, «саг эртэ, үрдихэбди» гэжэ һанаа амараар хөөрэдэг. Нүхэр Насатуевай иимэ һанаа амар ябадалһаа колхозойнь адуу мал муугаар үбэлжэхэ туйлдаа хүрэжэ байна.

Тэрэшэлэн Кагановичын нэрэмжэтэ колхозой түрүүлэгшэ Иванов, Калининай нэрэмжэтэ колхозой түрүүлэгшэ Шульгин ба бусад хэдэн түрүүлэгшэнэр малайнгаа үбэлжэлгэдэ бэлэдхэхэ асуудалнуудта мүн лэ иимэ харюусалгагүйгөөр хандана.

Колхозно нийтын малажалые хүгжөөлгын гурбан жэлэй түсэбэй дүүргэлтэдэ һаад түбэг ушаруулжа байһан иимэ гээгдэнги ябадалнуудтай тэмсэхын тулада аймагай хүдөө ажахын таһаг эрид хэмжээнүүдые абаха ёһотой.

Д. Баданов.

Малай үбэлжэлгэдэ бэлэн бэшэ

Үдэр үнгэрхэ бүри үбэлэй саг дүтэлжэ байна. Теэд, Хоринн аймагай Красно-Партизанска сомсоведэй Карл Марксын нэрэмжэтэ колхоз малай үбэлжэлгэдэ ямаараар бэлэдхэнэ гээшэб? Энэ колхоз малайнгаа байрануудые мүнөө хүрэтэрөө заһабарилжа эхилээдүй, мүн 1950 оной зоотехническэ баримтануудай түсэбые таһалдуулха үйлдэнь хүргэһэн байна. Жэшээнь, 100 үнеэдэй ба 500 тахяагай байра шэнээр бариха түсэбтэй аад, нэгыншье баринагүй.

Тэрэшэлэн малай тэжээл бэлэдхэлгын түсэб дүүргэгдээгүй. Түсэбэй ёһоор 16 мянган центнер үбһэ бэлэдхэхэ байһан аад, 12 мянган центнерыень бэлэдхээ. Гадна, тэжээлэй баланс табигдаагүй ба ажэр малнуудынь гүүртэнүүд болгогдон бүридхэгдөөгүй байһаар. Мүн һолоомо михиинэ суглуулжа, сомохо хүдэлмэринүүд хангалтагүйгөөр ябуулагдана.

Үнгэрэгшэ жэлдэ малай үбэлжэлгые муугаар үнгэргэжэ, олон мал турааһан ба хоролтодо оруулһан ябадалһаа тус колхозой хүтэлбэрилэгшэд һургаал абаагүй, мүнөө жэлдэ адуу мал үсхэбэрилхэ түсэбөө мүн лэ хангалтагүйгөөр дүүргэжэ байна.

Малай үбэлжэлгэдэ бэлэдхэлэй шиидхэхы үе ерэбэ. Бии байһан дутуу дундануудаа дары усадхажа, малай үбэлжэлгые түгэс бэлэдхэлтэйгээр угтахын түлөө тус колхозой гэшүүд бүхы хүсэеэ элсүүлхэ зорилготой.

М. Булумов.

Гахайн байрагүй зандаа

Хэжэнгын аймагай «Ленинэй зам» колхоз гахайнуудтаа дулаан байра түхеэрээгүй, түхеэрэхыешье оролдоногүй. Тус колхоз үшөө 1949 ондо гахайн байра бариха гэжэ шиидэһэн аад, тэрэнээ мүнөөшье хүрэтэр эхилээдүй. Тиимэһээ гахайшан нүхэр Самбуева үнгэрэгшэ үбэлдөө гахайнуудаа өөрынгөө гэртэ үбэлжүүлһэн байгаа.

Гахайнуудтаа дулаан байра түхеэрээгүй байбашье, колхозой правлениин түрүүлэгшэ Ц. Ширабоной һанаа амархан һууханьгайхалтай юм. Колхознигууд гахайнуудаа хэды болотор гэртээ үбэлжүүлдэг байхань гээшэб?

Ц. Базарсадуев.

Ажалшадай бэшэгүүдһээ

Түсэбгүйгөөр хүдэлмэрилдэг киномеханик

Закаменай аймагай Санага нютагта нүүдэл киноустановко бии юм. Энэ нүүдэл киноустановко ямаршье түсэбгүйгөөр хүдэлмэрилнэ. Тиимэһээ, Утаата-Далахайн ба Енгорбойн сомонуудай колхозуудай гэшүүд һара бүхэндэ 3 дахин кино харахын орондо, харин хоёр гурба һара боложо нэгэ дахин харана.

Киномеханик Д. Гундуев гэгшэ олонхи кинокартинануудаа гансал Санага нютагайнгаа клубта табяад, бэшэ нютагуудаар абаашадаггүй юм. «Аймцентрһээ кинокартинануудые минил 1—2 үдэрэй болзортойгоор эльгээнэ, тиимэһээнь бусад хүдөө нютагуудаар гаража үрдинэгүйб» гэһэн хүндэгүй шалтагаан дурдадаг.

Киномеханик Гундуевай иигэжэ өөрынгөө дураар хүдэлмэрилдэгые аймагай кинофикацинн таһагаархин мэдэжэ байбашье, мүнөө болотор ямаршье хэмжээ абаагүйнь гайхалтай байна.

Ц. Утатуев.

Медико-санитарна пропагандые тоногүй

Сэлэнгын аймагай Селендума тосхоной ажалшадай дунда медико-санитарна пропаганда тон һулаар ябуулагдана. Тэндэхи амбулаториие даагша врач Е. Аввакумова энэ шухала хэмжээ-ябуулгада хайша хэрэгээр хандана.

Энэ жэлэй эхинһээ хойшо врач Аввакумова медицинскэ темээр нэгэшье лекци, элидхэл хээгүй юм. Хуряалгын үедэ бригаданууд болон малажалай фермэнүүд дээгүүр һони һонин лекцинүүдые уншыт, элидхэл ба хөөрэлдөөнүүдые эмхидхыт гэжэ тэрээндэ поселково Соведэй ба колхозуудай правленинүүдэй зүгһөө хандаһан юм. Теэд, Аввакумова мүнөө болотор юушье хээгүй байһаар.

В. Бадашкеев.

Спортивна хүдэлмэри эмхидхэгдэнэгүй

Хоринн леспромхозой Зун-Хурай гэжэ участогта спорт ба физкультурада дуратай хүнүүд олон. Теэд энэ талаар эмхидхэлэй ямаршье хүдэлмэри эндэ ябуулагданагүй. Физкультура ба спортын аймагай таһаг тус участогта анхаралаа табиха зэргэтэй.

Д. Батуев.

Хилээмэ муугаар барина

Сэлэнгын аймагай Юрөөгэй сельподо Михаил Балагаев гэгшэ пекареэр хүдэлмэрилнэ. Һүүлэй үедэ тэрэнэй бариһан хилээмэнэй шанар ехэ муу болоо. Гэбэшье, сельпогой түрүүлэгшэ Ю. Машеев ямаршье хэмжээ абанагүй.

Хүүгэдэй ясли үгы

Кяхтын аймагай Усть-Киранай сомоной «Большевик» колхозой хэдэн олон эхэнэрнүүд нийтын ажалда хабаадаха аргагүй байна. Ушарнь хадаа тэндэ хүүгэдэй ясли тогтоогдоогүй.

Энэ асуудалда колхозой правлени анхаралаа хандуулха уялгатай.

В. Жигжитов.

„Б.-М. Үнэндэ" бэшэһэнэй һүүлээр

Ажалай эмхидхэл һайжарба

Телятниково-Уринска сельсоведэй Кировэй нэрэмжэтэ колхоздо ажалай эмхидхэл муугаар табигдаһан дээрэһээ, таряа хуряалга, гүрэндэ таряа тушаалгын һулаар ябуулагдажа байһан тухай, олон колхознигуудынь колхозойнгоо хүдэлмэри орхёод өөһэдынгөө үмсын малда үбһэ тэжээл бэлэдхэжэ байһан тухай статья «Б. М. Үнэн» газетын сентябриин 2-ой номерто толилогдоһон байгаа. Энэ статьягаар хэмжээ абтаба.

Баргажанай аймсоведэй гүйсэдкомой түрүүлэгшын орлогшо нүхэр Даненбергын мэдээсэһэнэй ёһоор, тус асуудал аймсоведэй гүйсэдкомдо ба ВКП(б)-гэй айкомдо хэлсэгдэжэ, дурсагдаһан колхоздо бии байһан дутуунуудые усадхаха хэмжээнүүд абтаһан байна.

Зарим колхознигуудай хуули бусаар үмсэдөө сабшаһан 600 центнер үбһэн колхоздо бусаагдаһан, хоёр колхознигууд колхозой Уставые эбдэһэнэй түлөө хуулиин харюусалгада хабаадуулагдаһан байха юм.

Тиихэдэ ажалай эмхидхэл һайжаруулагдажа, колхоз таряа сабшалгаяа дүүргээ, гүрэндэ таряа тушаалга эмхитэйгээр ябуулагдажа байна.

Лекцинүүд уншагдадаг

«Хэлэһэн үгэдөө хүрэхөөр болоо бэшэ гү?» гэһэн бэшэг манай газетэдэ толилогдоһон байгаа. Тэрээн соо ВЛКСМ-эй Кяхтын айкомой зүгһөө һурагшадай дунда ямаршье лекци уншагданагүй гэжэ хэлэгдэһэн байна.

ВЛКСМ-эй Обкомой секретарь нүхэр Гергесовэй мэдээсэһэнэй ёһоор, тус бэшэг соо хэлэгдэһэн баримтанууд тодороод, тэрэ бэшэг ВЛКСМ-эй Кяхтын айкомой бюро дээрэ хэлсэгдэжэ, заагдаһан дутуунуудые усадхаха хэмжээнүүд абтаа. Һурагшадай дунда лекцинүүл саг үргэлжэ уншагдадаг болобо. ВЛКСМ-эй айкомой лекторнүүд колхозой ба предприятиин залуушуулай дунда лекционно хүдэлмэри үргэнөөр ябуулдаг болоо.

„Хооһон хөөрэлдөөн"

Иимэ гаршагтай статья манай газетын сентябриин 2-ой номерто толилогдоһон юм. Тус статья соо Баргажанай аймагай Карл Марксын нэрэмжэтэ колхоз таряа хуряалгые муу бэлэдхэлтэйгээр, эмхигүйгөөр угтажа, гүрэндэ таряа тушаалгые таһалдуулжа байна гэжэ хэлэгдэһэн байгаа.

—Статья соо хэлэгдэһэн баримтанууд бүрин тодороо· Тус статья ВКП(б)-гэй айкомой бюро дээрэ хэлсэгдэжэ, дурсагдаһан колхоздо таряа хуряалга ба гүрэндэ тушаалгые эрид һайжаруулха тушаа зохихо хэмжээнүүд абтаа,—гэжэ Баргажанай аймсоведэй гүйсэдком манай редакцида мэдээсэбэ.

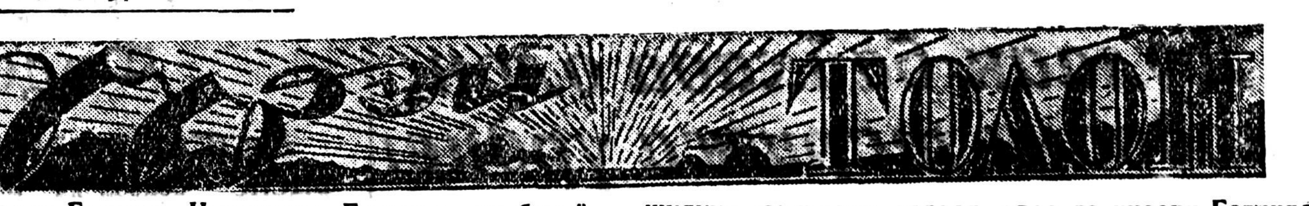
Бани түлэгдэдэг болобо

Заиграйн аймагай Ацагадай сомоной Ленинэй нэрэмжэтэ колхозой бани үнинэй түлэгдэнэгүй гэһэн бэшэг манай газетэдэ толилогдоһон байгаа.

— Мүнөө тэрэ колхозой бани түлэгдэдэг болобо, — гэжэ Ацагадай сомоной Соведэй гүйсэдком манай редакцида мэдээсэбэ.

Москвада болохо бурят-монгол литературын Вечертэ

Хоца НАМСАРАЕВ

Пушаал Баашка, Цыремпил, Гавриил гурбанай гэртээ бусажа ерэхэдэнь Мария хүгшэн «пристав манай газаа нэгэ дохолон бурят ноёнтой ерээ» гэжэ хэлэбэ. Цыремпил эндэһээ зайлажа ошохо болобо. Тэрэнии замдань түхеэрнэ. Гавриил нэгэ бэшэг бэшэжэ үгэнэ. Олон юумэдэ һургаһанайнь түлөө Баашкатанда Цыремпил ехэ баяр хүргэнэ, тиигээд зүүн зүг барин ябана.

Чита город. Цыремпил городто түрүүшынхеэ ерэһэн хадаа бүхы юумые гайхан харана. Ехэ шулуун гэрнүүдые хараад, одоо лэ үнөөхи Гавриил Баашка хоёройнмни хэлэдэг баяшуул ноёшуул эдээн соо һуудаг байгаа ха даа гээд һанана. Тиигэжэ, гэрнүүд өөдэ хаража ябатараа нэгэ бүдүүн һамга унаһатарынь дайражархина. Цыремпил мэгдэнэ. Хажуудань байһан нэгэ хүн «Гүйгыш, юу байгаабши!» гэнэ. Цыремпил гүйшэнэ. Хойноһоонь хашхаралдаан гарана.

Цыремпил базар дээрэхи олон зон соо орожо худхаралдана.

* * *

Цыремпил улам саашаа мүнөө зон соогуур худхалдан ябана. Бишыханууд һарабша сарай доогуур жэжэхэн бутархай наймаа— тобшо, зүү, хурабша, һам, гэрэл, муу-һайн хубсаһа, малгай, шархи, оймһо гэхэ мэтые урдуураа дэлгээһэн һабяаһагүй, жэрхэдэһээ хүрэхөөр наймаашадай согсогошолдон байхадань, Цыремпил тэндэһээ нэгэ муухан хуушан хара бүд кепкэ малгай солхообороо худалдажа абаад үмдэжэрхибэ. Тиигээд саашаа ябахадань, нэгэ хашаагай хажуугаар хоёр нюдэ һохор хүнүүд урдаа малгайгаа табижархёод гармошкоор наадажа гуйраншалнад. Баһа хоёршье хүлгүй, үрөөһэншье хүлгүй үни холын нюур гараа угаагаагүй зүдэршэһэн байдалтай эхэнэршье эрэшье хүнүүд нюдэнһөө үһа дуһалуулан, хүн бүхэн тээшэ гараа һарбайжа, «Намда хоол залгыт! Ажал хэжэ байһаар гэмтэһэн хүмби» гэхэ мэтэ элдэб аюул зоболондо дайрагдаһанаа хэлэжэ гуйраншалнад. Баһа тэндэ муу натагар хубсаһатай хэдэн шал мяхан һогтуу хүнүүдэй наншалдажа байхадань, нарай үхибүү тэбэрһэн, хажуудаа олон бишыханууд үхибүүдые дахуулһан, муу хубсаһатай хүл нюсэгэн һамгад, мүнөө һогтуу хүнүүдые хамсыдан уйлалдажа һугшаралдажа байгаад, «болиишдаа, үхибүүднай хооһон ха юм, ябал даа!» гэлдэжэ шэргүүсэлдэнэ. Тэдэ һогтуу хүнүүдэй нэгэнииинь хамсыдаад байһан һамгандаа уйлахаа һанажа, нюураа уршылган хэлэнэ: «Мүртөө болоо даа! Тиигээд хаана ябая гээбши? Маниие үйлсэдэ үлдэжэ гаргаа хамнай, манай гэр эндэ болоо!» гээд хургаараа доошонь газар заана.

Энэ үедэнь Цыремпилэй хажууда зогсожо байһан үбгэжөөл нэгэ хүн тэдэниие хаража тоншорон шарайгаа хубхигад гүүлжэ:

— Юун гэһэн саг гээшэб? Халаг даа! иимэ хайра гамгүйгөөр хаягдаһан аад, гашуудалаа гашуун архяар заһаха гэжэ дэмы даа, — гэжэрхёод Цыремпил тээшэ хаража:

— Ши ойлгожо байна гүш? Эдэшни эндэхи Кулаев гэжэ баянай крупчаткын тээрмэдэ хүдэлжэ байһанаа һаяхан хүдэлмэриһөө хаягдаад иигэжэ ябана, гэжэрхёод толгойгоо һэжэн саашаа ябашаба.

Цыремпил тэндээ үлэжэ, мүн лэ нөөхи Гавриил Баашка хоёройнгоо хэлэһые һанаандаа оруулха зуураа, «тэдэнэймни хэлэдэг юумэ мүргэлдэжэл байна. Иигээд саашаа юун болохо юм, хүдэлмэриһөө хаягдаһан эдэ хэдэн хүдэлмэришэд, тэрээндээ гашуудажа архидаад эндэ өөһэд зуураа наншалдажа байнад. Тиихэдэ тэрэ нэгэ хүн тэдэниие хаража тоншороод ошобо, тэрэнь ямар хүн байгаа хаб», — гээд һанана.

Тиихэ зуураа Цыремпил, бага урмаа таһарангяар тэдэ олон зоной дундуур ябажа тэндэ боложо байдаг байдалые нилээд удаан болтор хараһанай һүүлдэ ехэ лэ ундаа хүрэжэ баһа гэдэһээ үлдэшоод ябаһанаа гэнтэ мэдэжэ, хажуудаа байһан нэгэ хүнһөө, — ууха эдихэ юумэ хаана байдаг юм? — гээд асуухадань тэрэ хүн нюурыень нэгэ удаа гайхаһан түхэлтэйгөөр хаража:

— Ши хаанахи хүм ши? —гээд асууна.

— Би холын хүм даа. Хүн болоһоор анха түрүүн город гээшые үзэһэн аад, юушье мэдэхэгүй тархи толгоймни эрьешоод ябана. Тииһэн дээрэһээ таниие гуйнам.— гэжэ Цыремпилэй тал—мүл туйрбахадань, тэрэ хүн бага энеэбхилнэ.

— Зүб даа! анха түрүүн город ерэхэдэ ехэ лэ балар байдаг даа, ши минии хойноһоо дахаад ябаарай, олгуулжа үгэһүүб, — гэжэ ехэ зөөлэхэнөөр хэлээд урдань түрүүлээд ябажархина.

Цыремпил тэрэ хүнэйнгөө хойноһоо дахасалдан ябаха зуураа, «тугаарайхидаал адли баһа хүниие дайража тодхортоо ороно аа гүб», гэжэ хүнэй забһараар ехэ лэ нарилан ябаа һэн.

Тэрэ шууюурай заха тээ һагад нэгэ задагай һарабша дооро хэдэн хүнүүдэй эдеэлжэ һууханьхарагдаба.

— Зай, эндэ эдеэлхэ болообди, —гээд сүлөө байһан нэгэ муухан столой хоёр тээ һуужа, тэрэ хүниинь хэдэн эдеэнэй нэрэ хэлэжэ, нэгэ буржагар үһэтэй үндэр хара хүндэ захина хэбэртэй.

Энэнэй хажуугаарнь урагшаа гонзойһон үйлсэ харагдажа байба. Тэрэ үйлсөөр баһал хүн зон дүүрэн ябана. Гэнтэ хаанаһааашьеб, хоёр хара мори хүллэһэн гоё тэргэ дээрэ сагаан хубсаһатай, малгайдаа ялагар малаабшатай, танжагар тарган һогтуу хүн урдаа һууһан боожоншоноо «утэр яба, гүйлгэ!» гэнэ хэбэртэй, пяард лэ, пяард лэ бадашан араһаань шаа-шааһаар мориной шадалаар табижа, тэрэ үйлсөөр гараха зуураа, тэндэ хүл нюсэгөөр гүйжэ ябаһан, тухайлхада, арбаад наһатай нэгэ бишыхан хүбүүе мухариса дайруулаад, дээгүүрнь тэргэнь гаража һөөргөөшье харангүй ухаа тооһо бужаганууулан гүйлгэжэ ябашаба. Хөөрхэй тэрэ хүбүүн хоёр хүлөө хуха даруулшанхай хэбэртэй, хоёр гараа арбагашуулан шашхажа бодожо ядан хэбтэбэ. Хүн зон тэрэ дайруулаад ошоһон хүнэй хойноһоо шаг шууяа, хараал хашхарга табилдан занажа, мүнөө даруулшаһан хүбүүн тээшэ гүйлдэхэдэнь, тэндэһээ хоёр гурбан полициинхид буугаа гарган зон тээшэ занажа, тэдэ зониие урдаһаань тогтоогоод, өөһэдөө дээрэнь ошоно. «Ноёной урдуур чахаяа гүйгөөбши, «сүү» хара нохойн гүлгэ!» гэжэ бадашан нэгэ удаа дээрэһээнь марнагар томо сабхяараа үтьхэлжэрхиһэнэй һүүлдэ, шорой тооһон, шуһа нүжөөр зууралдажа, мэдээтэй мэдээгүй хэбтэһэн тэрэ хүбүүе хоёр гарһаань шэрэжэ хашаагай хажууда асараад, хухархай хоёр хүлэйнь һэнжэгэд гэтэр «шүдхэр эдиг!» гээд пэс гэтэр гам хайрагүйгөөр шэдэжэрхинэ.

Тиихэтэйнь сасуу, мүнөө Цыремпилтэй эдеэлжэ һууһан хүн няд гэтэр стол ёборжо, хараал табин газарһаа нэгэ монсогор шулуу шүүрэн абаад полицинууд тээшэ даб гэхэдэнь, тэндэ дугташалдан хашхаралдажа байһан зон бултадаа баһа лэ шулуу барин мүнөө полицинуудта добтолон шэдэжэ оронод. Манай Цыремпил баһал хороо бусалан тэсэжэ ядажа байһан аад лэ, тэдэнтэй адлихан даб гэлдэжэ нэгэ томо шулуу ябууд дундаа шүүрэн абаад гүйжэ ошоһоор нэгэ тэнзэгэр ехэ гэдэһэтэй полициие орондоглоштoрнь толгойень шэдээд унагаажархина. Энэ тулалдаан саашадаа улам шангаржа, уур сухал шанга шанга хашхаралдаан бадашалдаанай забһарта, гэнтэ буугай дуунууд дуулдажа, хүн зон хахара бутаран иишэ тиишээ гүйлдэнэ.

Манай Цыремпил тугаар үдэрэйхидөөл адляар баһал зугадаха баатай боложо, хаана—хаанаһаа тэндэ гүйлдэжэ ерэн сугларшаһан һүрэг олон полицинуудта арайл баригдангүй, бушуу хурдаараа гүйжэ гарашаһан байгаа.

Мүнөө галзууршаһан полицинууд, дүтын үйлсэ бүхэнэй бэлшэр аман газарнуудта тодожо хэн гүйжэ ябанаб, хэн мэгдүү һэжэглэхээр ябанаб, тэдэ бүхэниие тогтооно. Ехэ лэ хэрзэгы дошхоноор бадашана, бахалууриһаань бажуужа унаса бодосо угзаран асуунад.

Цыремпил, эдэ полициинхидай эдэ үйлсэнүүдые бүхэлэн абахын урдахана үрдижэ гарашаһан аад лэ, тэндэ нэгэ хашаагай үүдэнэй хажууда байһан һандали модон дээрэ мэдээшэгүй болон амаржа һууха зуураа, «үшөө лэ эндэ тулалдаанай болоо һаань баһа нэгэ тэнзэгэр полициин толгойдо томо шулуу буулгажархиходо яахаб» гэжэ хүлеэн һуугаа һэн. Тиигээд эндэншье һанаашаарнь юумэ болобогүй. Мүнөө полицинууд хэдэ хэдэн хүнүүдые һэжэглэжэ баряад, буунуудаа гартаа барижа гүйдэлөөрнь намнан абаашаба.

Цыремпил тэдэнэй хойноһоо хаража ехэ лэ харамнан хороо бусалжа һууха зуураа, «байза, мүнөө үдэр юу үзэбэ хараба гээшэбиб. Ягаа һөөлшөөхөөр олон зоболонтон, ягаа жэгшүүрхээр шэрүүн аашатан ябадаг юм. Би Хэжэнгэһээ зугадажа анха түрүүн гарахадаа, юушье хараа үзөөгүй, юушье мэдээ ойлгоогүй гансахан лэ тэрэ нютагайнгаа баяд ноёдой хэрзэгы муухайда, гансахан лэ өөрынгөө хара аминдаа тудаһан хашалан зоболондо тэсэжэ ядаһан, тон үйтахан хэмжээтэйгээр хоро үһөө зангидахаһаа бэшэ, ондоо орон нютагуудта юуншье боложо байдагыень оройдоошье мэдэхэгүй ябааб. Баашка үбгэн хэлээ хамнай: «Шинии зоболон гансахан шинии зоболон бэшэ, олоной зоболонгой, олоной гомодолой удхашанартай байха юм», гэжэ. Тэрэнь хадаа тон зүб байба гээшэ ха....

Энэ үедэнь, хүхэ самса дээгүүр һур бүһэ бүһэлһэн нэгэ хүн хажуугаарнь үнгэржэ ябатараа гэнтэ зуг татан зогсожо, бага энеэбхилэн хараад:

— Зай, залуу хүн, эндэ юу хэжэ һуунаш? — гээд асууна.

Тиихэдэнь Цыремпил бард гэһэн түхэлтэйгөөр урдаһаань хаража хаана нэгэтэ тэрэ хүниие үзэһэн шэнги һанаандаа оруулбашье лаблан тэндэ гэжэ һананагүй. Тиигээд хүнэй, таняашархан, юумэ асуужа байхада харюу хэлэнгүй байха аргагүй һэн тулада:

— Юушье хээгүй, миил һуужа байнам даа, — гэжэрхёод нюурыень шарайшалан харана.

—Ши намайе тугаар хүсэд обёоржо ойлгоогүй, гүйшэһэн байгаа хаш. Мүнөө харин һайса харыш даа, һанажашье болохош! Тиимэ гү?—гээд баһа лэ энеэбхилнэ.

Цыремпил, ехэ лэ һэжэглэжэ, «ямар юумэмни гэнтэ ерээд иигэжэ байнаб. Ойлгонгүй гүйшэһэн байгаа хаш гэхэнь юм. Энэмни полициин табидаһан хүн байба гээшэ гү, юрдөөл нарилха хэрэгтэй байна» гээд һанажа:

—Би танай хэлэһые ойлгоногүйлби,—гэжэ толгойгоо һэжэн мэдээшэгүй болоно.

—Юу мэдээшэгүй болон мэлзэнэш! Ши намда бү муу һанаата. Би шамайе яахашьегүйб, яагааб тугаар тэндэ ехэ үйлсэдэ нэгэ бүдүүн һамганай тэргэһээ буугаад магазинда орохоёо ябатарынь мухариса дайраад, хажуудань ябаһан хүнүүдтэ баригдажа одоол зутарха гэжэ байтаршни, «гүйгыш», гэжэ шэбэнэн хэлэхэдэмни гүйшөө бэшэ һаалта? Малгай мэшээг хоёроо минии гэрһээ ошожо абаарай!—гээд ёһотой лэ ород хүнэй үнэн шэрүүбтэр нюур харуулан байба.

Цыремпил үнэншэ хүн аад лэ үнэн юумэ хэлүүлхэдээ өөрын эрхэгүй һуурииһаа һуга харайн бодожо, тэрэ хүнэй гарыень барин:

—Танда ехэ баяр хүргэнэм, ямар ехэ аюулһаа намайе абарһан хүн гээшэбта. Танай тиигэжэ, эмнижэрхёод «гүй» гэжэ шэбэнэн хэлээгүйһаа муухай юумын хатуу гарта орожо, ямар болоод, ямар юумэ соо хэбтэхэ байгаа гээшэбиб. Мүнөө танай хажуудамни ерээд асуухада, намайе бэдэржэ тагнажа ябаһан хүн байгаа гээшэ гү, гэжэ ехэл һэжэгтэйгээр хандаһан байгаалби. Хүлисыт!—гэжэ дахин дуугарна.

Тиихэдэнь мүнөө хүн гараараа боли-боли гэһэндэл доошонь дабтан:

—Болоо-болоо. Харин тиигэжэ болгоомжотойгоор ябаха хэрэгтэй. Хэрбээ аман байнал гэжэ задагай зайдаар дуугаржа, хараһан үзэһэн лэ хүндэ хамаагүй хөөрэжэ ябаа һаа, тэдэ муу нохойнуудай гарта оронгүй һалахаб гэжэ һанаха хэрэггүй. Тэдэшни үдэр бүхэндэ тиимэ юумые үлөөбхилжэ хараашалжа лэ ябадаг юм. Зай, тиигээд намтай минии байрада ошожо, тэрэ малгай мэшээг хоёроо аба!—гээд ябажархихадань, Цыремпил тэрэнэй үгөөр хойноһоонь дахасалдан ябана. «Энэмни ямар һайн хүн гээшэб, иимэ хүн намайе мэхэлжэ абаашаад юумын гарта үгэхэеэ сохом һанахагүй ёһотой. Хэрбээ энэшни тэдэнэй гарта ороод, ши тэрэ хүндэ шэбэнэжэ зугадуулаа һэншэ, үтэр тэрэнээ олоод асара гүүлжэ хашагдаад ябаха баһа нэгэ ушар байжа болохо байна. Үгы даа, тиигэжэ тиимэ юумые хэхэ шарайтай хүн бэшэ. Бишни хүн боложо, хүлөө шоройдоһоор хүнэй шарай адуулжа һураһан хүн хаямбиб. Хоёр нюдэмни хойшоо харашоогүй ёһотой», гээд баһа дахин шалгажа хараха гэһэндэл тэрэ хүнэйнгөө хажууда зэргэшэн, энэ тэрэ юумэ асуугааша болон дуугаралсажа ябаа һэн.

(Үргэлжэлэлынь хожом гараха)

Садай недели

Дулаан байхада олон мододые тарижа үрдие!

Мүнөө «Садай недели» үнгэргэхын тула республикын 10 аймагуудта тусхай комиссинууд байгуулагдаад, энэ хүдэлмэриие толгойлжо байна. Тэдэ комиссинуудай составта хүдөө ажахын мэргэжэлтэд, арадай гэгээрэлэй, профсоюзна ба комсомольско организацинуудай түлөөлэгшэд олоороо оролсоһон байха юм.

«Садай неделиин» үе соо сад тарилгаар колхозуудта түсэбтэ даалгабаринууд үгтэһэн, үрэ жэмэстэ мододуудые тариха газарнууд шэлэнологдожо, элдүүрилэгдэһэн байна.

Сад тарилгын хүдэлмэриие Бичурын ба Кабанскын аймагуудай колхозууд илангаяа һайнаар эмхидхээ. Бичурын аймагай колхозууд үнгэрэгшэ жэлдэ үрэ жэмэстэ сад тариһан дүй дүршэлөө үргэнөөр хэрэглэн, мүнөө намар тиимэ мододые тариха түсэбые үлүүлэн дүүргэжэ байна. Жэшээнь, тус аймагай Ворошиловай, Маленковой, Ждановай, Калининай нэрэмжэтэ колхозууд 0,75 — 0,75 гектар дээрэ үрэ жэмэстэ сад тарижа байнхай. Тэрэшэлэн Бичурын МТС нёдондо өөрынгөө усадьба дээрэ 2200 хэһэг үрэ жэмэстэ мододые тариһан байгаа. Мүнөө жэлдэ тус МТС «Садай неделидэ» эдэбхитэйгээр хабаадалсажа, Бурят-Монголой үрэ жэмэсэй туршалгын станциһаа үрэ жэмэстэ мододой залуу эшэнүүдые абаашаад, тарижа байна.

Тиихэдэ Кабанскын аймагай «XVII партсъезд» колхоз 1 гектар дээрэ, Ленинэй нэрэмжэтэ колхоз —0,4 гектар дээрэ үрэ жэмэстэ сад һуулгажа байна.

«Садай неделидэ» колхозууд ба МТС-үүдһээ гадна, мүн городуудай предприятинууд, һургуулинууд ба эмхи зургаанууд олоороо ба эдэбхитэйгээр хабаадана. Тэдэнэй тоодо Ленинэй орденто ПВЗ-гэй, № 22 дунда һургуулиин ба бусад коллективүүд ороно. Эдэ коллективүүд үрэ жэмэсэй станциһаа залуу эшэнүүдые абаад, тарижа байна. Дурсагдагша станци мүнөө үрэ жэмэсэй 6634 залуу мододые колхозууд, предприятинууд, һургуулинууд, эмхи зургаанууд ба сад тариг шадта худалдаа.

Үрэ жэмэстэ мододые тарилгын хүдэлмэриие амжалтатайгаар ба үргэн далайсатайгаар ябуулха бүхы условинууд аймаг бүхэндэ бии. Сад тарилгада эгээл таарамжатай дулаан үдэрнүүд боложо байна. Тиимэһээ нэгэшье үдэр, нэгэшье час гээнгүй, сад тарилгын хүдэлмэриие эршэмтэйгээр ябуулха шухала.

Гэхэтэй хамта, иимэ һайн условинууд зарим аймагуудта хүсэд хэрэглэгдэнгүй үнгэрдэг байна. Жэшээнь, Байкало-Кударын аймагта сад тарилгаар юушье хэгдээгүй байһаар. Тэрэшэлэн, ВЛКСМ-эй Обком хадаа «Садай недели» үнгэргэлгөөр комсомольско ба пионерскэ организацинуудай хүдэлмэриие муугаар эмхидхэнэ.

Урин дулаан үдэрнүүдэй байһан үедэ үрэ жэмэстэ олон мододые тарижа үрдихын түлөө колхозууд, предприятинууд, эмхи зургаанууд, һургуулинууд тэмсэхэ ёһотой.

Л. Замаратская.

Профсоюзуудай Бүхэдэлхэйн Федерациин табан жэлэй ой

ВЦСПС-эй ТЕЛЕГРАММА

ВЦСПС болбол ди Витторио ба Луи Сайян гэгшэдтэ иимэ телеграмма эльгээбэ:

«Профсоюзуудай Бүхэдэлхэйн Федерациин түрүүлэгшэ Джузеппе ди Витторидо.

Генеральна секретарь Луи Сайянда.

Париж, Верне улица, 1.

Советскэ Союзай ажалшадай нэрэһээ СССР-эй Профессиональна Союзуудай Бүхэсоюзна Центральна Совет Профсоюзуудай Бүхэдэлхэйн Федерациие алдарта табан жэлэйнь ойтой дашарамдуулан халуунаар амаршална.

Профсоюзуудай Бүхэдэлхэйн Федераци хадаа фашизмда эсэргүү агуу ехэ тэмсэлэй жэлнүүдтэ бүхы дэлхэйн ажалшадаар байгуулагдаһан байна. Энэ хадаа бүхы ажалша арадай ажабайдалай интересүүдтэ таараха һайн һайхан зорилгонуудые аршалан хамгаална. Профсоюзуудай Бүхэдэлхэйн Федераци болбол расын, национальностиин, шажан шүтэлгын ба политическэ этигэмжын илгаагүйгөөр, хүдэлмэришэн ангиин зэргэнүүдэй нэгэдэлэй түлөө тэмсэлэй тугые үргэбэ. Энэ хадаа дайнда ба дай үүдхэһэн шалтагаануудта эсэргүү, фашизмые үндэһөөрнь бүримүһэн арилгахын түлөө, бүхы дэлхэй дээрэхи бата бэхи ба үни удаан сагай эб найрамдалай түлөө, арадуудай эрхэ сүлөө ба бэеэ даанхай байдалай түлөө, ажалшадай байдалые хэлбэришэгүйгөөр һайжаруулхын түлөө тэмсэхынь тула олон миллион ажалша олониитые нигтаруулан жагсааһан байна.

Хахарал үүдхэдэг профсоюзна интернационалай удамаршадаар дэмжэгдэһэн американска империалистнуудай агрессивнэ эли ябуулгануудай условинуудта, капиталистическэ ба колониальна оронуудтахи хүдэлмэришэн ангиин ажабайдалай хэмжээндэ ба эрхэнүүдтэ монополинуудай зүгһөө улам бүри шангаар добтолжо байгаа условинуудта, Профсоюзуудай Бүхэдэлхэйн Федераци болбол дай үүдхэгшэдтэ эсэргүү, эб найрамдал хамгаалхын түлөө, арадуудай демократическа эрхэнүүдые ба сүлөөнүүдые хангахын түлөө ажалша олониитын тэмсэлые эмхидхэнэ.

Профессиональна Союзуудай Бүхэсоюзна Центральна Совет болбол алдарта юбилейн үдэртэйнь дашарамдуулан, Профсоюзуудай Бүхэдэлхэйн Федерациие ахадүүгэй ёһоор амаршална, эрхэ сүлөөгэй ба демократиин түлөө, хүдэлмэришэн ангиин ажабайдалай хэмжээе дээшэлүүлхын түлөө, эб найрамдалай хэрэгэй түлөө тэмсэлдээ шэнэ амжалтануудые түйлахыень хүсэнэ.

Бүхы дэлхэй дээрэхи бата бэхи ба үни удаан сагай эб найрамдалай түлөө, ажалша хүн түрэлтэнэй зол жаргалай түлөө амжалтата тэмсэлэй түшэг тулгуури—бүхы оронуудай ажалшадай эбдэршэгүй нэгэдэл мандаха болтогой!

Профсоюзуудай Бүхэдэлхэйн Федераци мандаха болтогой!

ВЦСПС-эй СЕКРЕТАРИАТ».

Эб найрамдалай тала баригшадай Бүхэдэлхэйн хоёрдохи конгресстэ Бэлэдхэлэй комитедэй коммюнике

ПРАГА, октябриин 5. (ТАСС). Эб найрамдалай тала баригшадай Бүхэдэлхэйн хоёрдохи конгресс зарлаха Бэлэдхэлэй комитедэй суглаан Прагада боложо, иимэ коммюнике толилоо гэбэл:

«Эб найрамдалай тала баригшадай Бүхэдэлхэйн хоёрдохи конгресстэ Бэлэдхэлэй комитет болбол Великобританиин территоридо эб найрамдалай тала баригшадай Бүхэдэлхэйн конгрессэй Саг үргэлжын комитедэй генеральна секретарь Жан Лаффит гэгшын ба Бэлэдхэлэй комитедэй гэшүүдэй ошохыень хориһон ябадалда эсэргүү протест мэдүүлнэ.

Эб найрамдалай тала баригшадай английска хүдэлөөнэй хүтэлбэриин ба Великобританиин правительствын премьер-министрын хоорондо бэшэг абалсаһаниие, мүн дэлхэйн бүхы оронуудай янза бүриин үзэл бодолтой хүнүүдэй дунда энэ конгресстэ бэлэдхэлтэй дашарамдуулан дэлгэрһэн хүдэлөөнэй улам бүри ургажа байгаа хүсые хараадаа абажа, Бэлэдхэлэй комитет хадаа эб найрамдалай тала баригшадай Бүхэдэлхэйн хоёрдохи конгрессые Великобританида зарлагдаһан үдэртэнь үнгэргэхэ ябадалда тохёолдожо магадгүй һаадуудые дабахын тула өөрынгөө хүдэлмэриие үргэлжэлүүлхэ гэжэ шиидэбэ. Великобританиин правительствын премьер-министр хадаа «конгресс үнгэргэхэ ябадалые хорижо шадаха хүсэн» минии орондо байхагүй гэжэ бэшэгээр мэдүүлхэ баатай болоһон байна.

Бэлэдхэлэй комитет хадаа уласхоорондын байдалай хурсадаһан үедэ дайнда эсэргүүсэн тэмсэжэ байгаа арадуудай голос хааха аргаболомжые бүлэг хүнүүдтэ үгэхэгүйеынь бүхы дэлхэй дээрэхи эб найрамдалай тала баригшадые уряална».

Арадай-сүлөөлэлгын армиин геройнуудай ба үйлэдбэриин түрүүшүүлэй слёт дүүрэбэ

ПЕКИН. октябриин 5. (ТАСС). Арадай-сүлөөлэлгын армиин геройнуудай ба үйлэдбэриин түрүүшүүлэй слёт хүдэлмэреэ дүүргэв.

Нэгэдэмэл заседани дээрэ профсоюзуудай Бүхэхитадай федерациин түрүүлэгшын орлогшо Ли Ли-сань слёдой хүдэлмэриин дүнгүүдые гаргаба. «Танай дайшалхы героизмын ба ажалай габьяануудай эшэ үндэһэниинь, — гэжэ Ли Ли-сань хэлэбэ,—танай бэлиг шадабаринуудта байхаһаа гадна, нэн түрүүндэ, арад олониитэтэй нигта холбоотой байха ябадал ба тэрэнэй дэмжэлгэ болоно. Манай орондохи үйлэдбэриин түрүүшүүлэй үргэн хүдэлөөн хадаа хүдэлмэришэн олониитын дунда Мао Цзе-дун түрүүтэй компартиин ябуулжа байгаа хүмүүжүүлгын хүдэлмэриин аша үрэнь гээшэ. Манай арадай республикада эсэргүү дайсадай хоро то муухай заговорнуудые усадхажа, харюусахабди. Энээнэй тулөө бидэнэр түгэс зэбсэгтэ хүсэнүүдэй байха ёһотойбди, тиин энэ хадаа экономическа угаа ехэ ресурснуудые байгуулха ябадал эринэ».

Гүрэнэй захиргаанай соведэй премьерын орлогшо Дун Би-у, арадай Политическэ консультативна соведэй түрүүлэгшын орлогшо Чжэнь Сю-тун, уһанай ажахын министр Фу Цзо-и ба профсоюзуудай Бүхэхитадай федерациин түрүүлэгшын орлогшо Чжо Сюэ-фань гэгшэд амаршалгын үгэнүүдые хэлэбэ.

Арадай-сүлөөлэлгын армиин геройнууд ба үйлэдбэриин түрүүшүүл тобшоор үгэнүүдые хэлэхэдээ, арадай республикые хамгаалхаар ба ороной экономическа хүсэ шадалые жэшээтэ һайн ажалаараа бэхижүүлхээр эрид шиидэнхэй байһанаа мэдүүлбэ.

Түгэсхэлдөө, слёдто хабаадагшад Мао Цзе-дунда эльгээхэ амаршалгын бэшэг угаа ехэ дэбжэлтэтэйгээр абаба. Арадай-сүлөөлэлгын армиин частьнуудта ба Хитадай бүхы хүдэлмэришэдтэ эльгээхэ хандалгые, тэрэшэлэн героическа корейскэ арадта ба тэрэнэй вождь Ким Ир Сендэ эльгээхэ амаршалгын телеграммые баталан абаа.

Хитад дотор Стокгольмско Уряада 125 миллион шахуу хүн гар табяа

ПЕКИН, (ТАСС). Эб найрамдал хамгаалха Хитадай комитедэй мэдээнүүдэй ёһоор, сентябриин 23 хүрэтэр Стокгольмско Уряада Хитадай 124.778 мянган хүн гар табяа,—гэжэ Синьхуа агентство мэдээсэбэ.

Зүүн-Хойто Хитад дотор Стокгольмско Уряада бүхы хүн зонойнь 60 процент, Хойто-Хитадта 40 процентнь гар табяа.

100 мянга гаран австралиецууд Стокгольмско Уряада гар табиба

СИДНЕЙ. (ТАСС). Атомна зэбсэгые хорихо ба агрессиин энэ зэбсэгые түрүүлэн хэрэглэһэн правительствые сэрэгэй гэмтэн гэжэ соносхохо тухай Стокгольмско Уряада сентябриин 21 хүрэтэр 106.550 хүн гар табяа, — гэжэ эб найрамдал хамгаалха Австралийска совет мэдээсэбэ.

Урда Уэльс штат дотор сентябриин 26 хүрэтэр 52573 хүн Уряада гараа табяа.

Уласхоорондын шатарай турнир нээгдээ

РИМ. (ТАСС). Уласхоорондын шатарай турнир сентябриин 27-до Венецидэ нээгдээ.

Советскэ гроссмейстернүүд А. Котов, В. Смыслов турнирта хабаадахаяа ошобо. Нэгэдэхи турта гроссмейстер А. Котов Штейнертэй (США), гроссмейстер В. Смыслов Мюллертэй (Англи) наадаба. Турнирта 16 шатаршад хабаадана.

Венын ажалшадай ехэ митинг

ВЕНА, октябриин 5. (ТАСС). Һаяхан юумэнэй сэнгүүдые австрийска правительствын цээшэлүүлһэн ябадалда эсэргүү буруушаалай ехэ митинг венскэ ратушын үбэр талын талмай дээрэ болоо. Центр руу ошоһон бүхы улицанууд демонстрантнуудай колоннонуудаар дүүрэнхэй байгаа. Трамвайна ба автомобильна хүдэлөөн бүрин зогсоогдоо.

Ратушын үбэр талын талмай дээрэ венскэ 40 мянга шахуу ажалшад сугларба. Митинг дээрэ үгэ хэлэгшэд хадаа сэнгүүдые дээшэлүүлһэн тухай захиралгаяа болюулхые правительствоһаа эрибэ.

Митингдэ хабаадагшад хадаа хүдэлмэришэдэй материальна байдалые һайжаруулха тухай эрилтэнүүдые правительствын хангаагүй сагта тэмсэлээ үргэлжэлүүлхээр эрид шиидэнхэй байһанаа мэдүүлээ.

Кореядэхи событинууд

Корейскэ арадай-демократическа республикын Арадай армиин Главна командованиин мэдээсэлнүүд

ПХЕНЬЯН, октябриин 6. (ТАСС). Бүхы фронтнууд дээрэ Арадай армиин частьнууд добтолжо байгаа дайсантай хатуу шанга байлдаануудые ябуулжа байна гэжэ Корейскэ арадай-демократическа республикын Арадай армиин Главна командовани мүнөө үглөөгүүр мэдээсэбэ:

Ыденпу (Гисейфу) гэдэгэй хойгуур дайсан болбол Арадай армиин частьнуудта эсэргүү үсэд атакануудые хэжэ үргэлжэлһөөр.

Тодорхой мэдээнүүдэй ёһоор, октябриин 2-то Тянгинай дэргэдэ американска эсминец минэнүүдые дайража дэлбэрэн, уһа руу шэнгэбэ. Октябриин 4-дэ Ян Янай (Янян) райондо американска транспортна судно минэнүүдые дайража дэлбэрээ.

Октябриин 4-дэ Арадай армиин зенитнэ артиллери Пхеньянай райондо дайсанай хоёр самолёдые, тэрэ тоодо «В—29» гэжэ нэгэ бомбардировщигые буудажа унагаагаа.

ПХЕНЬЯН, октябриин 6. (ТАСС). Корейскэ арадай-демократическа республикын Арадай армиин Главна командовани октябриин 6-най үдэшэ иигэжэ мэдээсэбэ:

Сеулай хойно Муньсань (Бунсан) райондо Имчжиньган (Ринсин-ко) мүрэн гаталхые һэдэһэн дайсан тус мүрэнэй урда эрье руу намнагдаа. Тиихэ зуура дайсанда ехэ гээлтэ хоролтонууд ушаруулагдаба.

Абтаһан тодорхой мэдээнүүдэй ёһоор, сентябриин 30-һаа октябриин 5 хүрэтэр Арадай армиин зенитнэ артиллери Пхеньян, Вонсан (Гензан), Суньань (Дзин'-Ан), Аньчжу (Ансю), Кончжу (Косю) районуудта дайсанай 16 самолёт буудажа унагаагаа.

Культурын асуудалаар ПВЗ-гэй хүдэлмэришэдэй конференци

Культурын асуудалаар ПВЗ-гэй хүдэлмэришэдэй конференци болобо. Энэ конференци дээрэ культурын ордоной правлениин түрүүлэгшэ нүхэр Демин хоёр жэл соо хэгдэһэн ажал тухай тоосоото элидхэл хэбэ.

Идеологическа асуудалнууд тухайда ВКП(б)-гэй ЦК-гэй тогтоолнуудай үндэһөөр, культурын ордоной правлени тоосоото үе соо хүдэлмэреэ зарим тэды һайжаруулһан байна. Культурно-гэгээрэлэй хүдэлмэриин тематика һайжараа. Уранһайханай самодеятельностиин репертуартань советскэ элитэ уранзохёолшодой ба композиторнуудай зохёолнуудшье ородог болоо. Культурын ордоной самодеятельностиин коллектив уранһайханай республиканска ба городской харалгануудта эдэбхитэйгээр хабаадалсаа. 1950 ондо болоһон харалгада энэ коллектив нэгэ түрүү ба хоёрдохи 2 һууринуудые эзэлээ.

Теэд, эдэнь заводой хүдэлмэришэдэй үдэр бүри ургажа байгаа духовно эрилтые хангажа шадахагүй байна. Сентябрь һарын мэдээгээр культурын ордондо 277 хүнтэй 12 кружок тоологдоно. Теэд, тэдэнэй хахадынь удаан сагай туршада хүдэлмэрилээгүй.

Конференциин делегадууд культурын ордоной правлениин муугаар хүдэлмэрилдэг тухай тон зүбөөр шүүмжэлэл хээ. Котельнэ цехынхидэй делегат нүхэр Десятов иигэжэ хэлээ:

—Би нүхэр Деминдо хандан, манай цехын уранһайханай группын ажал һайжаруулгада туһалыт гэдэг һэм. Теэд, манай эрилтэ хангагдадаггүй байгаа.

Саашань нүхэр Десяток цехнүүдэй уранһайханай самодеятельностиин хүдэлмэридэ методическа туһаламжын үгтэдэггүй байһан тухай тогтожо хэлээ.

Паровоз-хабсаралгын цехын мастер нүхэр Каховский өөрынгөө үгэ соо иигэжэ тэмдэглээ: обедэй забһарлалгын үедэ гү, али хүдэлмэриин һүүлдэ уранһайханай самодеятельностиинхидэй бидэндэ наада харуулһые һананагүйб. Стахановецуудай түрүү дүй дүршэл нэбтэрүүлхэ талаар биратай юумэ тус правлени хээгүй. 1950 оной 8 һарын турша соо нэгэшье стахановец өөрынгөө ажал тухай лекци уншаагүй. Гэхэтэй хамта, 1949 ондо тиимэ лекцинүүд хэгдэдэг байгаа.

Заводой хүдэлмэришэдтэ зорюулагдаһан, научна ба политическэ лекцинүүд тон үсөөн уншагдана. Культурын ордоной хүтэлбэрилэгшэд имагтал кино гаргалга эрхилээд, хүдэлмэришэдэйнгөө дунда идейно-хүмүүжүүлгын ажалые һулаöруулаа. Һүүлэй 4 һарын туршада культурын ордондо гансашье лекци уншагдаагүй.

Заводто олон залуушуул хүдэлмэрилнэ. Залуушуулай культурнаар амаралгые эмхидхэлгэ тон шухала байна. Үнгэргэгдэдэг вечернүүд олонхи ушарта бэлэдхэл багатай байдаг, энээн дээрэһээ зарим вечернүүд залуушуулые һонирхуулнагүй.

Конференци хадаа культурын ордоной шэнэ правлениие һунгаба. Ордоной бүхы хүдэлмэри үндэһөөрнь шэнэдхэн табихые, бүхы хүсэеэ культурно-гэгээрэлэй хүдэлмэридэ зорюулхые шэнэ правленидэ найдаба.

А. Беляев.

Энээниие мэдэхэ гүт?

Шэнэ сортын хара таряан

Юрын сортын хара таряанай нэгэ үндэһэтэй эшэнүүд 280 хүрэтэр ороoһонуудые үгэдэг байна. Сталинска шангай лауреат Н. В. Рудницкий тон олон эшэнүүдые үгэдэг шэнэ сортын хара таряа бии болгобо. Энэ сорт «Вятка—2» гэжэ нэрлэгдэнэ. «Вятка—2» сортын таряанай нэгэ үндэһэтэй эшэнүүдэй колосуудта 1200—1300 ороoһон байдаг.

Шэнэ сортые туршалга СССР-эй европейскэ хубиин зүүн-хойто зүгэй газартаряалангай научно-шэнжэлэлгын Зональна институдай участогууд дээрэ хэгдэһэн байгаа. Шэнэ сортын хара таряанай нэгэ гектар талмай дээрэһээ, ондоо ямаршье сортын хара таряанай ургасада орходоо 3,5 центнер үлүү ехэ ургаса хуряажа болохо байна гэжэ туршалганууд харуулба.

Үнгэрэгшэ жэлдэ шэнэ сортын хара таряан Кировскэ областиин Вожгальска районой «Красный Октябрь» колхозой поли дээрэ таригдаһан байна. Ойрын жэлнүүдтэ «Вятка — 2» гэжэ хара таряае Кировскэ областиин бүхы колхозууд тариха юм.

(«Пионерская правда» газетэһээ).

Бичурын аймагай «Красное Знамя труда» колхозой шубуунай фермэ 1950 ондо шубуу үсхэбэрилхэ жэлэйнгээ түсэбые 89 шубуугаар үлүүлэн дүүргэбэ. Тэрэшэлэн, гүрэндэ үндэгэ тушааха түсэбөө болзорһоонь урид дүүргээд, 2000 үлүүтэй үндэгэ түсэбһөө гадуур бэлэдхээ. Зураг дээрэ: фермые даагша Васса Павлова тахяануудые эдеэлүүлжэ байна.

З. Весниңагай фото.

Культурнаар амарна

Энэ жэлдэ Улан-Удын паровозно депогой цех бүхэнэй дэргэдэ сквер таригдажа, хашаалагдаһан байна. Депогой хүдэлмэришэд үдэрэй эдеэлгэнэй үедэ тэндэ сугларжа, культурнаар амарна. Газетэ ба журналнуудые тэдэнэр уншадаг, советскэ Эхэ орон дотороо ба хилын саана боложо байһан һонинууд тухай һүүлэй мэдээсэлнүүдтэй танилсадаг байна.

Кузнечнэ цехын мастер Холотков, автоматна цехын мастер Врублевский гэгшэд забһарлалгын үедэ хүдэлмэришэдэйнгээ дунда уншалганууд ба хөөрэлдөөнүүдые үнгэргэнэ.

Сельхозснабта

Манай республикын «Сельхозснаб» һүүлэй үедэ, малажалые механизацилхын тулада электричествээр үнеэ һааха, хони хайшалха аппарадуудые олоор абаад, томо-томо колхозуудта эльгээжэ байна.

Үбһэ, һолоомо ба шэмэтэ тэжээлнүүдые буйлуулха машинанууд, үбһэнэй прессүүд, түлеэгээр хүдэлгэгдэдэг локомобильнууд ба бусад машинанууд «Сельхозснабта» элбэгээр абтанхай.

ТОБШО ҺОНИНУУД

◆ ХЭЖЭНГЭ. Ворошиловай нэрэмжэтэ колхозойхидой гэр бүхэндэ Ильичын лампочканууд носодог болобо. Мүн колхозойнгоо ажахыда электричествын хүсые эндэхид хэрэглэдэг болохонь.

◆ ЗАКАМЕН. Промкомбинадай комсомолецууд Октябрьска революциин 33-дахи ойн хүндэлэлдэ шэнэ уялгануудые абана. Комсомолецууд Б. Аюшеев, А. Абидуев ба бусад үйлэдбэриингөө даалгабаринуудые 200 процент дүүргэхэбди гэбэ.

◆ МУХАРШЭБЭР. Сагаан Шулуутайн сельпогэй продавец Мошуев Гарма 1950 оной хоёрдохи кварталай эд бараанай эрьесын түсэбые 140 процент дүүргэжэ, мүнгэн шанда хүртэбэ.

◆ ХЭЖЭНГЭ. Энэ жэлдэ Молотовой нэрэмжэтэ колхозой дэргэдэхи эхин һургуулиин орондо долоонжэлэй һургуули эмхидхэгдэбэ.

Харюусалгатай редакторай орлогшо Ц. Б. БУДАЕВ.

МҮНӨӨДЭР УЛАН-УДЭДЭ

«Эрдэм» кинотеатртта—«Котовский — үдэрэй 11, 1 часуудта, «Трактористнууд»—3, 5, 7, 9 часуудта, «һүүлшын этап»—үдэшын 11 часта.

«Прогресс» кинотеатртта—«Гансаардаһан парус сайбалзана»—үдэрэй 11, 1 часуудта, «Нюуса даалгабари» — 3, 5, 7, 9 часуудта.

БМАССР-эй 25 жэлэй нэрэмжэтэ стадион дээрэ—футбол. «Локомотив 1» ба «Красная Звезда» гэжэ спортивна обществонуудай командануд уулзахань.

«Б-М. Правдын» нэрэмжэтэ 15-дахи эстафетэ үдэрэй 12 часһаа эхилхэ.

Адрес редакции: г. Улан-Удэ, ул. Ленина, 26. Телефоны редакции: редактора—23, заместителя редактора—7-85, отв секретаря—3-23. Отделов партийной жизни, культуры и быта—4-52, сельскохозяйственного и промышленности—6-84, мест. информации и писем—6-84. Для междугородных переговоров—16.

Н—02403 Типография Управления полиграфической промышленности, издательств и книжной торговли при Совете Министров БМАССР. Тираж 10.000.